

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA PEDAGOGICKÁ

KATEDRA HUDEBNÍ KULTURY

DĚJINY HUDEBNÍ KULTURY V KLATOVECH PO ROCE 1945

Bakalářská práce

Jiří Kaisr

Specializace v pedagogice, obor Popularizace hudební kultury

Vedoucí práce: Mgr. Vít Aschenbrenner, Ph.D.

Plzeň, 2013

Prohlašuji, že jsem práci vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

V Plzni 2013

.....

Poděkování

Děkuji vedoucímu své práce Mgr. Vítu Aschenbrennerovi, Ph.D. za odborné konzultace a rady. Zároveň velice děkuji všem, kteří mi byli ochotni poskytnout informace, materiály i své osobní zkušenosti.

OBSAH

Úvod.....	7
1 Klatovy – kulturní život ve městě do 1. pol. 20. st.....	9
2 Hudební škola v Klatovech.....	12
2.1 Městská hudební škola.....	13
2.2 Lidová škola umění.....	15
2.3 Základní umělecká škola Josefa Kličky.....	23
2.4 Symfonický orchestr.....	30
2.5 Dechový orchestr mladých.....	32
3 Vojenská hudba v Klatovech.....	36
4 Pěvecký sbor Šumavan.....	38
5 Kolegium pro duchovní hudbu.....	49
6 Počátky rocku v Klatovech.....	52
7 Současnost – nejvýznamnější hudební uskupení.....	55
8 Hudební instituce a kluby v Klatovech.....	64
8.1 Dům osvěty v Klatovech.....	69
8.2 Městské kulturní středisko.....	70
8.3 Kulturní dům.....	73
8.4 Stálá divadelní scéna.....	76
9 Mezinárodní folklorní festival.....	77
Závěr.....	79
Resumé.....	81
Literatura a prameny.....	82

Úvod

S klatovskou hudební kulturou mám co dočinění prakticky již od svých šesti let, kdy jsem začal navštěvovat zdejší Základní uměleckou školu Josefa Kličky. Od té doby se v klatovských hudebních vodách pohybuji, snažím se mít o zdejší kulturní dění přehled a občasně se do něj sám zapojuji, ať už jako hráč anebo organizátor menších klubových koncertů.

O zmapování současné hudební kultury svého města jsem se proto nerozhodoval dlouho a důvodů pro toto rozhodnutí jsem shledal hned několik. Kromě mého výše uvedeného vztahu k hudbě v Klatovech byl dalším důvodem fakt, že jsem se doposud nikde neseťkal s podobnou prací či publikací, která by toto téma nějakým způsobem zachycovala. Ve většině případů totiž existují pouze materiály, které jsou zaměřeny pouze na určitou významnou hudební osobnost z historie (J. Klička, L. E. Měchura, atd.). Tato skutečnost proto ještě více podnítila můj zájem o vytvoření uceleného pohledu na nejvýznamnější atributy současné hudební kultury Klatov.

Nerozhodl jsem se však pouze o sepsání přehledu informací o současném stavu bez ohledu na minulost. Vznikl by totiž strohý přehled informací bez poukázání na souvislosti mezi přítomností a minulostí. Přistoupil jsem tedy ke zmapování hudební kultury Klatov od roku 1945. Zásadní vliv na její současnou podobu mají totiž právě události, které spadají do období po druhé světové válce, během které byla i v Klatovech, stejně jako v jiných městech, kultura značně utlačena. Válka s okupací tedy přerušila, či přinejmenším značně poškodila přirozený vývoj kultury, který na sebe desetiletí navazoval. S ohledem na to lze říci, že vývoj kultury pravděpodobně probíhal jinak a možná se vyvíjel jiným směrem, než v případě, že by válka nenastala. Druhou příčinou rozhodnutí o zařazení práce časově do období po roce 1945 je vznik klatovské hudební školy, která se dnes na hudebním životě města podílí velkou měrou. Ačkoli byla založena v roce 1940, zásadní význam přinesla až v pozdějších letech. Během války byla totiž její činnost z pochopitelných důvodů značně omezená. Dnes je právě Základní umělecká škola jednou z nejvýznamnějších kulturních institucí města.

Při tvorbě práce jsem se snažil využít jednak své osobní zkušenosti a znalosti místního hudebního prostředí, zároveň ale také kontakty s lidmi, kteří v něm patří či v průběhu uplynulých desetiletí patřili k nejvýznamnějším činitelům. Vzhledem k již

zmiňovanému malému počtu publikací a literatury obecně, které by se vztahovaly k tomuto tématu, jsem se tedy snažil informace získávat prostřednictvím rozhovorů v terénu. V neposlední řadě se důležitým zdrojem informací stal také internet, který nepochybně zahrnuje více informací o současném stavu zdejší hudební kultury, než běžná literatura. Velká část uvedených informací pak pochází rovněž z mého osobního pozorování a zkušeností získaných v průběhu let aktivní účastí na zdejším hudebním životě.

1 Klatovy – kulturní život ve městě do 1. pol. 20. st.

Klatovy jsou městem s bohatou historií a v uplynulých staletích se zde událo mnoho významného pochopitelně i v oblasti kultury. Není tedy od věci ještě před zaměřením se na hudební kulturu 2. poloviny 20. století zkráceně nastínit pohled do kulturní historie tohoto 750 let starého města.

Město Klatovy bylo v průběhu staletí spojeno s celou řadou významných kulturních jmen. První takovou osobnost můžeme nalézt v době husitské. Je jí tábořský kněz Jan Čapek. Tento skutečně velký obhájce husitského hnutí zde působil na farním kostele. Proslavil se písněmi *Ve jménu Božie počněme*, *Nuž křesťané viery pravé*, *Dietka Bohu zpievajme*. V této písni například oslavuje Zikmundovu porážku na hoře Vítkov. Velice známá je taktéž teorie, podle níž je Jan Čapek je autorem písně *Ktož sú božie bojovníci*.

V Předbělohorské době pěstovali klatovští měšťané zpěv v literárních bratrstvech. Na kostelním kůru farního kostela byly dva chóry. Jeden sbor zpíval při slavnostních bohoslužbách latinsky a literáti českého kůru zpívali jednohlasně českým lidovým jazykem. Hlavou celého orchestru býval nejčastěji kantor městské školy (regenschori). Konšelé v té době dbali o to, aby zpěvné knihy byly bohatě zdobené. U pražského písaře a iluminátora Jana Táborského z Klokočské objednali v roce 1531 menší latinský graduál. Jeho listy byly po stranách notových linek bohatě zdobeny rostlinami a květy. Ještě více je zdoben větší kancionál český z roku 1560. Zdoben je iniciálami a drobnomalbami, které zpodobují všelijaké osobnosti, z nichž některé jsou i klatovské. Toto rytecké dílo vyšlo z větší části z rukou klatovského rodáka Matěje Pecky. Tuto skutečnost ostatně dokládá i záznam z veršovaného nápisu v knize. Protireformační cenzura ovšem později vyřezala listy, které připomínaly památku Jana Husa a Jeronýma Pražského a znehodnotila také další místa, která protireformátoři nelibě nesli.¹

Další osobností, která by neměla být opomenuta, je jezuita Bohuslav Balbín. Ten na zdejší jezuitské koleji působil mezi lety 1663 a 1664 a poté mezi 1671 a 1674. Během svého pobytu v Klatovech napsal dílo *Obrana jazyka slovanského*.²

Město Klatovy je nepochybně spjato i s divadlem. Za pomyslný počátek dramatu v Klatovech lze označit hru mladých lidí působících v jezuitské koleji. Tato hra se

¹ WEINMANN, Jiří. *Zajímavosti z historie Klatov*. Klatovy, 1997. s. 115, 116

² WEINMANN, Jiří. *Zajímavosti z historie Klatov*. Klatovy, 1997. s. 116

jmenovala „O sloupu oblakovém, druhdy židům a nyní svátosti svítícím vojsku rakouském po cestě do země svaté“.

V průběhu 19. století navštívil Klatovy několikrát také Josef Kajetán Tyl se svojí divadelní společností. Poprvé to bylo v roce 1829 s Hilmerovou společností. Druhá návštěva J. K. Tyla s divadlem se uskutečnila v září 1845, to zde společnost předvedla na jevišti divadla v bývalém jezuitském semináři Tylovu činohru Paní Marjánka, matka pluku. Třetí návštěva proběhla v roce 1852, tentokrát přijel Tyl do Klatov již s vlastní divadelní společností. Tato návštěva však proslula neblaze. Jeden z herců společnosti vyvolal v podnapilosti konflikt s prozatímním přednostou okresního hejtmanství a ten pak pod touto záminkou nepřijal Tylovu a Kulasovu žádost o prodloužení koncese. Pozitivní vliv na hudební a divadelní život v Klatovech během těchto let měl také Leopold Eugen Měchura, další velice významná osobnost spjatá s tímto městem. Přistěhoval se sem v roce 1840. Byl to hudebník i skladatel. V divadelním sále bývalého jezuitského semináře pořádal velké koncerty.

V době Bachova absolutismu se městský kulturní život příliš nerozvíjel. Obrat nastal až na konci 60. let. Ještě před tím, tedy v roce 1861 vznikl pěvecký soubor Šumavan. 22. září 1866 byl také založen spolek Měšťanská beseda. Pořádáním přednášek měl přispívat k probuzení národní uvědomění.

Během osmdesátých 19. st. let prožíval kulturní život v Klatovech ohromný boom. Důkazem toho je mnoho spolků, organizací a klubů, které zde v těchto letech vznikly. Jednalo například o Spolek klatovských akademiků, Učitelský spolek, Okrašlovací spolek pro zkrášlení města, Spolek pro ochranu opuštěných a zanedbaných dívek, Spolek k podpoře chudých studujících, Městský sbor ostrostřelců a mnoho dalších organizací, jejichž existence a především názvy se mohou zdát z dnešního pohledu úsměvné. Oblíbená byla v té době hudba městského sboru ostrostřelců, která hrála na většině významných společenských akcí.³

Míst, ve kterých probíhal během 19. století v Klatovech kulturní a společenský život, bylo mnoho. Vůbec prvním sálem, kde se konaly koncerty a divadelní vystoupení, byl velký sál radnice. Ten takto fungoval již od 18. století. Podobný účel plnil divadelní sál, který byl zřízen taktéž během 18. století po zrušení jezuitské koleje. Třetím významným divadelním sálem byl sál v hotelu Menšík. Pěvecké, taneční bály a zábavy a vystoupení

³ WEINMANN, Jiří. *Zajímavosti z historie Klatov*. Klatovy, 1997. s. 116

hudebních souborů se konaly také v sále hotelu Střelnice. Tytéž zábavy, ale také plesy, byly pořádány v sále restaurace Villa. Další sál, tentokrát menší, se nacházel v restauraci Živnostenská beseda, nazývané později podle kulturního spolku, který tam prováděl svoji činnost, tedy Měšťanská beseda. Menší sál byl také v hostinci U Koule. Roku 1907 byla otevřena sokolovna a velká část kulturního života se přenesla právě sem. Kromě spousty akcí, které již byly jmenovány u jiných sálů, se v sokolovně konaly velmi populární sokolské šibřinky. Jejich návštěvnost byla tak vysoká, že musel být sál i policejně uzavírán. V době první republiky se v sokolovně začala promítat několikrát týdně filmová představení.⁴

Na přelomu 20. století bylo otevřeno Městské muzeum, jehož prvním správcem se stala významná klatovská osobnost JUDr. Karel Hostaš. Muzeum dnes nese název Vlastivědné muzeum Dr. Hostaše.⁵

V roce 1918, tedy poté, co vyhořely zděné masné krámy, bylo ustaveno Družstvo pro zřízení divadelního domu v Klatovech. Ten měl stát právě v místech, kde se nacházely masné krámy. 8. září 1920 bylo divadlo dostavěné a uvedené do provozu. Jeho sál se stal centrem veškeré kulturní činnosti ve městě. Divadlo však trpělo jedním nedostatkem, tím byl malý prostor pro zázemí divadla. Vzniklo tedy Družstvo občanů pro dostavbu divadla, jehož cílem bylo vybudovat v prostorách uličky mezi divadlem a hlavní školou budovu pro pomocné složky divadla.

Během první poloviny 20. st. zde působil např. taneční orchestr Alfa, v jehož čele stál Stanislav Wohlmut, pozdější metodik Okresního kulturního střediska.

Nejvýznamnější hudební osobnosti v historii města:

Josef Procházka (1806-1877) – hudební skladatel

Mansvet Klička (1829-1887) – ředitel kůru

Jan Ludevít Procházka (1837-1888) – hudební skladatel

Josef Klička (1855 – 1937) – varhaník, houslista, skladatel, pedagog

Václav Talich (1883-1961) – dirigent; studoval na klatovském gymnáziu

⁴ SÝKOROVÁ, Lenka a Vít ASCHENBRENNER. *Klatovy*. Vyd. 1. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2010, 591 s., [16] s. barev. obr. příl. Dějiny českých, moravských a slezských měst. ISBN 978-807-4220-180, s. 348

⁵ Z historie klatovského muzea. *Vlastivědné muzeum Dr. Hostaše v Klatovech* [online]. [cit. 2012-09-07]. Dostupné z: <http://www.muzeum.klatovynet.cz/muzeumkt/historie.asp>

2 Hudební škola v Klatovech

Dnešní klatovská základní umělecká škola, založená pod názvem Městská hudební škola a později přejmenovaná na Lidovou školu umění, je prakticky od svého vzniku jedním z hlavních kulturních činitelů města a to zejména pochopitelně především oblasti hudby, jelikož hudební obor je pomyslnou páteří této školy. Lze říci, že založením hudební školy zde nepochybně vzrostla kvalita hudebního života, Klatovy se zároveň postupně staly pomyslnou líhní hudebníků, z nichž mnozí, kteří prošli touto školou, dosahovali a dosahují značných kvalit, které uplatňují v nejrůznějších souborech nejen v rámci regionu, ale v mnoha případech například také v Praze a dalších částech země. Historii této instituce proto patří následující stránky, pro ucelenější obraz je zde obsahově zahrnuta již od samotného vzniku školy v roce 1940 a prvních let jejího fungování.

2.1 Městská hudební škola

Na sklonku 30. let si Klatované začali uvědomovat, že zájem o hudbu, který byl ve městě po skončení první světové války, výrazně poklesl. Vinou tohoto úpadku nejen hudby, ale celé kultury, byly nepříznivé mezinárodní události a začátek druhé světové války. Svoji roli sehrál i fakt, že v Klatovech chybělo středisko, které by hudebně vzdělávalo mládež, a které by se také podílelo na organizaci hudebního života ve městě. Proto se místní příznivci hudby začali zajímat o založení instituce, která by zde podporovala hudební vzdělání. Toto úsilí se vyplatilo, a tak dne 15. května 1940 usnesla klatovská radnice, že bude otevřena Městská hudební škola.

Jedním z těch, kdo se o otevření hudební školy nejvíce zasloužili, byl klavírní virtuos Josef Kysela. Přípravné práce k otevření školy byly zahájeny na jaře 1940 a pro jejich řízení bylo ustanoveno tzv. „Kuratorium pro zřízení městské hudební školy v Klatovech“. První schůze tohoto orgánu se konala 22. května 1940 a právě na této schůzi byl Josef Kysela jmenován historicky prvním ředitelem školy. On sám to později popsal těmito slovy: „Kuratorium mne jmenovalo ředitelem hudební školy, která ještě toho dne neexistovala a kterou jsem měl založit a uvést od 1. září 1940 v život. Bylo mne tehdy 26 roků. Těžko jsem se rozhodoval přijmout místo 1. ředitele hudební školy v Klatovech. Jako mladý klavírista jsem měl jiné plány. Chtěl jsem koncertovat, stát se slavným doma i za hranicemi. V mladistvé touze po velikých uměleckých úspěších jsem dokonce pomýšlel i

na útěk za hranice. Radil jsem se spolu se svým nesmrtelným učitelem, národním umělcem, profesorem Janem Heřmanem a do smrti mi zůstanou v paměti jeho slova.“ Josef Kysela se dočkal takovéto odpovědi: „Je jasné, že pro Vás by bylo nejvýhodnější a nejlepší odtud zmizet a pracovat na svém umění za hranicemi v klidu a snad i s úspěchem. Umíte už dnes opravdu hodně, máte za sebou řadu velkých klavíristických výkonů. Dobře si však uvědomte, že dnes a v blízké budoucnosti bude zapotřebí každého člověka, jeho uvědomělé a cílevědomé práce, abychom vyvázli z této těžké poroby. Jste rodák z jihozápadních Čech, ze Šumavy a nejlépe víte, jak tito lidé své dějinné poslání hrdě plnili. V Klatovech mají o Vás velký zájem, neměl byste je zklamat a jít tam. My si v Praze pomůžeme sami, je nás tu dost, ale tam není nikdo a to Vás jako tamního rodáka zavazuje umělecky i lidsky. Já Vám radím, jděte do Klatov!“. A tak Josef Kysela nabídku nakonec přijal.⁶

Dne 6. července 1940 pak byli pozváni na poradu se členy kuratoria ředitelů národních škol. Zde byli informováni o zřízení hudební školy a požádání, zda by nerozdali mezi své žactvo propagační letáčky. Nábor se nakonec zdařil, ba dokonce vysokým počtem zájemců předčil původní očekávání.

Hudební škola zahájila svoji činnost tedy ve školním roce 1940/41. Potřebný počet místností, který byl určen pro odpolední vyučování, zajistilo škole klatovské gymnázium, jehož vedení bylo pověřeno tímto úkolem. Při zahájení své činnosti měla hudební škola oddělení smyčcových nástrojů, oddělení dechových nástrojů, klavírní oddělení a oddělení pěvecké. Počet učitelů činil devět stálých a několik učitelů externích. Základní plat každého z nich činil 9000 korun, ředitelský přídavek byl 900 korun, absolventi mistrovské školy získávali příplatek 600 korun a absolventi konzervatoře 300 korun. Vyučování muselo být řízeno dle předepsaných učebních osnov, které byly schvalovány zemským úřadem a státním inspektorem hudby. Jednou z nich bylo uspořádání veřejného vystoupení žáků alespoň dvakrát ročně, také byla povinnost na konci roku, tedy po závěrečných zkouškách, rozdat žákům celoroční vysvědčení. Tyto i všechny ostatní podmínky plnila hudební škola bez problémů. O něco později se škola spojila s Orchestrálním sdružením, se kterým od 4. března 1941 pořádala v úterý, jednou za

⁶ JURUTKOVÁ, Alena. *Základní umělecká škola Josefa Kličky v Klatovech*. 2002. Seminární práce. Gymnázium Jaroslava Vrchlického v Klatovech. s. 5

čtrnáct dnů, pravidelné hudebně-literární večírky po vzoru pražské Umělecké besedy. Těmto večírkům se začalo říkat „klatovské úterky“ a veřejnost si je velmi oblíbila.⁷

Školu však od počátku neustále postihoval jeden problém a tím bylo stěhování. Z gymnázia se musela již po dvou měsících vystěhovat kvůli okupantům. Tato situace byla řešena provizorně učením v soukromých bytech. Pochopitelně mohlo být kvůli spolunájemníkům takové řešení pouze krátkodobé. Ředitelna školy byla od jejího založení v restauraci „U Kanónu“. Nové místnosti získala škola v budově bývalého okresního soudu na náměstí.

Prvních absolventů se škola dočkala v roce 1943 a na jejich počest také uspořádala koncert. Jejich výkony byly oceněny jak v českém, tak i v německém tisku. Poslední, a sice jubilejní padesátý klatovský úterek se konal 24. dubna 1944 a byl věnován tvorbě Bedřicha Smetany. Tím klatovské úterky skončily.

V průběhu školního roku 1943/1944 opustil městskou hudební školu a svoji funkci její dosavadní ředitel Josef Kysela. Na jeho místo nastoupil houslový virtuos Jan Svoboda. Ve školním roce 1944/1945 měla škola již 13 učitelů a přes 400 žáků nejen z Klatov, ale i okolních vesnic a různých koutů Pošumaví. Nejvíce žáků dojíždělo do klatovské hudební školy ze Švihova, Plánice, Janovic nad Úhlavou a dokonce i z Přeštic.⁸

⁷ JURUTKOVÁ, Alena. *Základní umělecká škola Josefa Kličky v Klatovech*. 2002. Seminární práce. Gymnázium Jaroslava Vrchlického v Klatovech. s. 6

⁸ JURUTKOVÁ, Alena. *Základní umělecká škola Josefa Kličky v Klatovech*. 2002. Seminární práce. Gymnázium Jaroslava Vrchlického v Klatovech. s. 7

2.2 Lidová škola umění

Ve druhé polovině roku 1945 začala škola opět pravidelně vyučovat a zároveň organizovat hudební život v Klatovech. Na dvou takovýchto koncertech účinkovali i zahraniční umělci. První z nich se konal 9. srpna a účinkoval na něm barytonista bělehradské opery Pavel Slovanský. Na druhém, který se konal 11. září, vystoupil koncertní pěvec Ch. P. Tyrrell z New Yorku. Výtěžek z těchto koncertů činil přibližně 17 tisíc korun a škola jej věnovala dobročinným účelům, tedy především sirotkům po obětech národní persekuce.

Ve školním roce 1947/48 pak znovu ožily klatovské úterky. Na klatovské hudební škole pak vzniklo Klatovské kvarteto. Toto těleso, které se pyšnilo vysokou uměleckou úrovní, bylo tvořeno těmito členy: Svoboda, Rejcha, Vaníček, Adler-Prchlický. Klatovské kvarteto pořádalo večery komorní hudby. Jeho program tvořily především skladby domácích autorů. Zajímavostí je, že v květnu 1947 Klatovské kvarteto účinkovalo dokonce v plzeňském rozhlasu. Pozornost na sebe v té době strhla také talentovaná houslistka Ilona Sládková ze třídy tehdejšího ředitele městské hudební školy Jana Svobody. Tato žákyně měšťanské školy obsadila první místo ve středoškolské soutěži západních Čech. Toto umístění získala za přednes Tartiniho sonáty *Ďáblův trylek*.

Problémem školy stále byla její roztroušenost, přičemž jednotlivé učebny se nacházely po celém městě a dokonce i v soukromých bytech. Na podzim 1949 se musely všechny dosavadní učebny vyklidit a škola byla přemístěna do bývalého hotelu „Střelnice“, avšak i tam odsud se musela již koncem kalendářního roku vystěhovat. Následovalo znovu vyučování v soukromých bytech. Ředitelna byla v té době umístěna v domě „U Slunce“. O něco později získala škola v třídy v budově č.p. 8/I. Situace se však výrazně nelepšila ani během dalších pěti let, přičemž se stále o umístění školy jednalo. Situaci se podařilo vyřešit až v roce 1951, kdy byla značná část školy přesunuta do budovy ve Václavské ulici, ta byla dříve klášterem. Učebny se zde zachovaly až do dneška.

Výraznými talenty školy tohoto období byli M. Plasová-Walterová (zpěv), J. Hostýnek (klavír), bratři Jírovcovi (klavír, violoncello, lesní roh), I. Vilímcová-Sládková (housle) a F. Vavřinec (klavír).⁹

⁹ Kronika ZUŠ J. Kličky v Klatovech, nečíslováno

Zestátnění městského hudebního ústavu v roce 1951 pro něj a jeho další rozvoj znamenalo přínos. Odpadly tím starosti o finanční zabezpečení. Učitelské řady školy v té době postupně začali obsazovat první bývalí žáci této městské hudební školy. Škola se i nadále významnou měrou podílela na kulturním životě města. Velký úspěch zaznamenal například koncert učitelského sboru uspořádaný v roce 1954 v rámci „Roku české hudby“.

Novým ředitelem školy byl po odchodu Jana Svobody na stejný post v Městské hudební škole v Plzni jmenován do té doby učitel hry na housle Ladislav Velkoborský.

Rok 1955 byl ve znamení dvou výročí. Jednak škola slavila 15 let od svého založení. Zároveň uplynulo 100 let od narození nejvýznamnějšího klatovského hudebníka Josefa Kličky. Tato dvě výročí byla při oslavách spojena dohromady. Vrcholem slavností byl 15. prosinec, tedy den skladatelových narozenin. Odpoledne se konal průvod zástupců žáků, učitelského sboru, představitelů klatovského hudebního života a také zástupců MěNV a ONV na hřbitov, kde byl položen na Kličkův hrob věnec. Následoval koncert žáků v městském divadle. Vystoupení se skládalo z Kličkových skladeb. Při něm předal krajský inspektor Vlček řediteli školy rozhodnutí o čestném pojmenování školy: Hudební škola Josefa Kličky v Klatovech. Po skončení koncertu byla Kličkovi slavnostně odhalena pamětní deska na jeho rodném domě, tedy na rohu náměstí, č.p. 151/I.¹⁰

Před zahájením těchto oslav vznikl z iniciace sboru učitelů hudební školy Kruh přátel hodnotné hudby. Jeho cílem bylo pořádat pravidelné hudební večery. Během následujících let se na koncertech pořádaných školou objevovali talentovaní hudebníci, jejichž jméno je právě se školou spojeno. Jednou z nich byla houslistka Ilona Vilímcová, dalším František Vavřinec anebo klavírista Karel Friesl. V roce 1967 se škola podílela i na koncertě bulharského pěvce Pešo Dimitrova, kterého doprovázel již zmiňovaný František Vavřinec, téhož roku zde koncertoval také plzeňský klavírista Jindřich Duras a houslový virtuos dr. Alexandr Plocek.

Ve druhé polovině padesátých let vznikla také tradice každoročních výměnných žákovských koncertů. Ty se uskutečňovaly ve spolupráci s hudebními školami z dalších měst.

Výměnné koncerty byly pořádány například s hudební školou ve Vodňanech, Strakonících a v Táboře. Účelem těchto akcí bylo porovnávání vlastních výsledků s jinými školami a seznámení se s různými formami učebního postupu.

¹⁰ Kronika ZUŠ J. Kličky v Klatovech, nečíslováno

Roku 1960 založil nový člen učitelského sboru Antonín Běloušek dva smyčcové soubory. První se skládal ze začátečníků a druhý z již pokročilých žáků. Tyto soubory se poprvé uvedli na koncertu pořádaném u příležitosti 20. výročí založení hudební školy. Rok 1960 byl mimo jiné také spojen s akcemi konanými u příležitosti výročí 700 let od založení města Klatov. Škola si v té době jako cíl vytyčila získání mladých lidí ke hře na dechové nástroje.

Významnou událostí tohoto roku bylo také to, že po provedení územní reorganizace přešel Švihov, v němž do té doby byla pobočka přeštické hudební školy, do klatovského okresu. Pobočka švihovské hudební školy tím byla připojena k té klatovské a pod její správou zůstala dodnes.

S dalšími významnými změnami byl spojen začátek školního roku 1960/1961. Tehdejší Ministerstvo školství a kultury totiž přejmenovalo dosavadní základní hudební školy na lidové školy umění. Od 1. září 1961 tedy byla Hudební škola Josefa Kličky přejmenována na Lidovou školu umění Josefa Kličky. K hudbě na škole přibylo také vyučování výtvarnému, dramatickému, literárnímu a tanečnímu umění. V tomto roce přišel na LŠU do Klatov z Písku také výborný klavírista Karel Friesl, pozdější ředitel Konzervatoře v Plzni.

Roku 1962 vznikl Symfonický orchestr LŠU, současný Symfonický orchestr ZUŠ. Založil jej tehdejší zástupce ředitele školy A. Běloušek a složen je z učitelů, absolventů a nejlepších žáků školy a také z příznivců školy. První koncert se uskutečnil 28. dubna 1962 v Sušici. V Klatovech pak vystoupil 4. a 16. května. Těleso bylo tvořeno 40 členy.

Kromě obvyklých celovečerních koncertů, kde vystupovali např. I. Vilímcová, K. Friestla anebo F. Vavřinec, pořádala LŠU i společná vystoupení učitelského sboru, z nichž novinkou byla koncertní matiné v letech 1963 a 1964, pořádaná vždy k zakončení školního roku.¹¹

V roce 1965 byla snaha školy soustředěna na oslavu dvou výročí. Jednak to byl 25. rok existence školy, dále se slavilo také 20 let od osvobození Československa. Zajímavostí tohoto roku byla také oprava dominanty města, Černé věže. Z její kopule byly vyňaty staré dokumenty a na paměť budoucím generacím do ní byly vloženy zase nové, pojednávající o současné době. Kromě dokumentů sem byly vloženy časopisy, peníze, plakáty a také

¹¹ Kronika ZUŠ J. Kličky v Klatovech, nečíslováno

magnetofonový pásek s nahrávkou Symfonického orchestru LŠU a komorního souboru ZK Kozak. V čase, kdy zmiňované oslavy vrcholily, se uskutečnil také velký slavnostní koncert Symfonického orchestru LŠU. Bylo to 18. března 1965. Orchester dirigoval Antonín Běloušek a slovem provázel František Vavřinec.

Událostí školního roku 1965/1966 bylo založení žákovského pěveckého sboru pod vedením JUDr. J. Bílka. Úspěchu pak dosáhl dechový soubor žáků, který 1. května 1966 vyhrál prvomájové oslavy. Soubor toho času vedl Ladislav Fyrbach. Lidová škola umění měla toho roku 650 žáků, z toho na hlavní pobočce v Klatovech 609, v Plánici 25 a ve Švihově 22. Provedena byla také oprava fasády školní budovy. Jelikož se jedná o historickou budovu, musela být oprava provedena pod dozorem Krajské památkové péče. Při této opravě byly nalezeny a ošetřeny původní zbytky omítky.

30. března 1967 škola vzpomenu na 30. výročí úmrtí Josefa Kličky. Na školním koncertě promluvil bývalý Kličkův žák Bohdan Gsellhofer, provedeny byly také některé Kličkovy skladby. Novinkou se v tomto roce stala spolupráce LŠU s mateřskými školami. Žáci hudební školy navštívili všechny mateřské školy ve městě a v rámci akce „Děti hrají dětem“ zde účinkovali pro nejmenší posluchače.

Každoroční soutěž lidových škol umění v různých kategoriích, které se periodicky střídaly, zaznamenala ve školním roce 1968/1969 pro LŠU Klatovy úspěch. Tento rok se konala ve hře na klavír a smyčcové nástroje. V krajském kole soutěže získal P. Běloušek, žák ze třídy B. Vanička, 1. místo ve hře na violoncello. V následujícím ústředním kole konaném v Ústí nad Labem se probojoval na 3. místo.

29. březen 1969 byl významný pro v té době již ředitele školy Antonína Bělouška. Tento den byla jeho pedagogická práce oceněna čestným titulem „Vzorný učitel“.

Ve školním roce 1969/1970 byl na LŠU uveden do praxe zajímavý nápad. Jeho cílem bylo zvýšení návštěvnosti žáků na kulturních akcích, což mělo obecně zvýšit jejich přehled o kultuře a zájem o ní. Všem žákům školy, s výjimkou 1., 2. a 3. ročníků byly rozdány vytištěné letáčky, v nichž bylo sděleno vyhlášení soutěže o nejvyšší návštěvnost kulturních akcí. Za každou účast dostal každý z žáků jeden bod. Soutěž byla uzavřena 15. června 1970. Nejlepšího výsledku dosáhli dva žáci s počtem 27 bodů. Odměnou pro ně byla návštěva baletu P. I. Čajkovského Labutí jezero v Národním divadle. Další zajímavostí tohoto školního roku bylo vystoupení rodinných souborů pod názvem „Hudba našich domovů“. Účel akce byl jasný, tedy podpora domácího muzicírování a vztahu k hudbě

v rodinách. Akce se konala 25. a 26. prosince v sále radnice. Zájem o akci projevil pražský i plzeňský rozhlas. Iniciátorem této akce byl Antonín Běloušek.¹²

Významnou událostí tohoto roku je rovněž založení nového dechového orchestru složeného z žáků školy. Během několika let se rozrostl jeho kolektiv žáků na 42 členů. Ve školním roce 1970/1971 přijal název Dechový orchestr mladých LŠU Klatovy. Od té doby je tedy tento orchestr spjat s odvozeninou od tohoto názvu, DOM.¹³

Vznikl také nový soubor z řad učitelů a přátel školy. Byla to malá komorní dechová hudba nesoucí název Liduška. Úspěchu dosáhla v okresní soutěži „O zlatý klarinet“, kde získala 2. místo. Na škole byla také utvořena malá staročeská žakovská dechovka. Složena byla z osmi žáků. Na úspěších tohoto tělesa se během jeho dvouleté existence projevilo pedagogické a umělecké působení dirigenta Pavla Czayczyka.

Dvousté výročí narození Ludwiga van Beethovena oslavila LŠU komorním koncertem z jeho skladeb. Na koncertě vystoupili jednak pozvaní hosté a jednak učitelé školy.

Své první jubileum oslavil v roce 1972 Symfonický orchestr LŠU, od jehož založení uběhlo deset let. V květnu tohoto roku vystoupil orchestr na výchovném koncertu pro mládež i dospělé v Sušici. Akce byla výjimečná tím, že zde sólově vystoupil s orchestrem také klavírista Jaroslav Pruner. Průvodní slovo zde přednesl F. Vavřínek.

S nepříjemnými starostmi se potýkala škola v následujících čtyřech letech. Odešlo z ní několik učitelů, které při tehdejších nedostatku kvalifikovaných sil nebylo možno nahradit. Další potíže způsobilo rozhodnutí bývalého MěNV o zřízení obřadní síně v dosavadním koncertním sále v radniční budově. Škola byla od té doby nucena konat veškeré hudební akce v novém sálku Okresního kulturního střediska na Rybníčkách. Pořádání koncertů zde bylo však velmi obtížné. Sál byl o polovinu menší, než ten, který se nacházel na radnici. Pokud chtěli učitelé během koncertů zachovat důstojnost prostor, museli přenést veškeré stolní zařízení a ihned po skončení akce jej vrátit zase zpět. Dalším problémem byl klavír se silně opotřebovanou mechanikou a špatným zvukem, který se zde nacházel. To značně poznamenalo výkony žáků klavíristů na tehdejších školních koncertech.

¹² Kronika ZUŠ J. Kličky v Klatovech, nečíslováno

¹³ Kronika ZUŠ J. Kličky v Klatovech, nečíslováno

Vzestupnou tendenci však v této době zaznamenal Dechový orchestr mladých pod vedením Pavla Czayczyka. Například uspořádal svůj koncert v sále Stálé divadelní scény spolu s Dechovým orchestrem města Nýrska, který řídil S. Mertl.

Také se zúčastnil natáčení pořadu Československé televize „Zastavení v Klatovech“.

V roce 1975 z něj však neočekávaně odešel jeho dirigent Pavel Czayczyk. Vedení orchestru se po něm ujal učitel Josef Aschenbrenner. I v době jeho vedení byly výkony orchestru hodnoceny velmi kladně.

Během celých sedmdesátých let se jednotliví učitelé LŠU prakticky soustavně věnovali kromě vlastní pedagogické činnosti také veřejné hudební činnosti. Dne 7. května 1975 se poprvé konal koncert ku 30. výročí osvobození Československa. Během něj zaznělo i několik sólových skladeb.

9. února 1975 zastihla LŠU smutná zpráva o smrti prvního ředitele školy Josefa Kysely, který zemřel v Brně. Na škole působil od jejího vzniku v roce 1940 až do roku 1944. Během jeho působení v Klatovech položil základy pro další rozvoj školy a také se nepochybně zasloužil o hudební rozvoj města. S jeho činností byl spojen například vznik tehdejších klatovských úterků.¹⁴

Lidová škola umění Klatovy zaznamenala svůj další rozvoj 1. října 1975, kdy byla rozšířena o taneční obor. V prvním ročníku se do oboru přihlásilo 23 žáků, vedení se ujala Jaroslava Kociánová. Obor fungoval pět let. Poté nebyla výuka zahájena z důvodu odchodu vyučujícího. Znovu je pokračování tanečního oboru vedeno v kronice školy až od školního roku 1988/1989.

Na začátku školního roku 1976/1977 vážně onemocněl tehdejší ředitel školy A. Běloušek. Na jeho místo byl tedy povolán od 1. prosince 1976 učitel hry na klarinet a vnuk varhanního virtuosa a skladatele Josefa Kličky, Jan Klička. Vedení symfonického orchestru se ujal Jan Svoboda. Ten byl již v důchodu, přičemž dříve na škole působil jako učitel hry na housle. Během svého premiérového koncertu nastudoval i obtížné skladby, jako například část ze Smetanovy Vltavy anebo Beethovenovu fantazii C moll pro klavír, sbor a orchestr za spoluúčinkování pěveckého sboru Šumavan. Orchester tou dobou také slavil 15 let od svého založení. I nadále každoročně připravoval každoročně koncertů. Do jeho dechové sekce se zapojilo i několik členů klatovské vojenské hudby. Velmi aktivně

¹⁴ Kronika ZUŠ J. Kličky v Klatovech, nečíslováno

spolupracovali i dirigenti této hudby, např. A. Kudry, M. Bulín, F. Štejnár. Na dirigentské pozici se v symfonickém orchestru později představili i JUDr. J. Bílek, V. Lexa, L. Fyrbach.

Přínosné byly hudebně popularizační přednášky, které připravil F. Vavřínek. 27. dubna 1977 přednesl své pedagogické čtení na téma „Regionální hudební tematika a její výchovné využití v socialistické škole“, které bylo velmi ohodnoceno a také čteno na „Dnech J. A. Komenského“ v Uherském Brodě.

Na počátku školního roku 1977/1978 nastala změna za dirigentským pultem v Dechovém orchestru mladých. Jeho vedení se ujal František Kubaň. Ten je dirigentem tohoto tělesa až do současnosti. Zajímavostí je, že již v té době se orchestr zúčastňoval přehlídky dětských dechových orchestrů konané ve Švihově pod názvem Švihovské hudební léto. Tohoto festivalu s DOM zúčastňuje dodnes.

Koncem školního roku 1978/1979 počaly přípravy na oslavu 40 let od založení hudební školy v Klatovech. Ty se konaly o několik měsíců později, a sice v únoru 1980. Spojeny byly se 110. výročím jedné z nejvýznamnějších klatovských osobností, Leopolda Eugena Měchury. Úvodní koncert oslav se konal dne 13. února 1980. Program akce byl složen ze skladeb Antonína Rejchy, Josefa Kličky, Jana Janáka, Bernarda Vaníčka, Ladislava Fyrbacha i samotného L. E. Měchury. Jako sólisté zde vystoupili J. Klička a F. Vavřínek. Na koncertu se ve čtyřruční hře představily M. Fialová a M. Čermáková. Spoluúčinkoval zde i pěvecký sbor Šumavan pod vedením Drahomíry Hostýnkové. Pokračování oslav proběhlo 19. března 1980 koncertem Symfonického orchestru. Ten v té době řídil Josef Štejnár. První část oslav byla zakončena 17. června koncertem Dechového orchestru mladých.

Druhá část oslav se konala již v novém školním roce. 1. září 1980 totiž uplynulo přesně 40 let, kdy se poprvé dveře školy otevřely. Prvním koncertem tohoto školního roku bylo vystoupení bývalých žáků školy konané 22. září. Pozvání na koncert přijali: Alena Žákovcová-Ježilová, Miloš Ježil – sólisté opery Divadla J. K. Tyla v Plzni, Václav Jírovec – violoncellista Foersterova tria a klavírista Jiří Hostýnek. Poslední akcí oslav byl slavnostní koncert učitelského sboru uskutečněný 10. prosince 1980 v sále Stálé divadelní scény Klatovy.¹⁵

Další jubileum škola slavila ve školním roce 1981/1982. To si totiž připomínal Symfonický orchestr LŠU 20 let od svého založení.

¹⁵ Kronika ZUŠ J. Kličky v Klatovech, nečíslováno

Smutná zpráva o úmrtí zástupce ředitele Františka Vavřince zasáhla školu 1. dubna 1984. Další smutnou zprávou bylo úmrtí bývalého ředitele školy a zakladatele symfonického orchestru Antonína Bělouška.

Ve školním roce 1985/1986 byl pro žáky základních škol sestaven cyklus výchovných koncertů „Mládež a kultura“. Pro žáky 1. tříd ZŠ byl připraven program „Pusťte basu do rozhlasu“, který uváděl děti do světa hudby na základě pohádky Norberta Frýda. Pro 2. třídy ZŠ byl připraven pořad navazující na ten předchozí, jmenující se „Příběhy naší kapely“, ten pro změnu vycházel z motivů Ilji Hurníka. Programy připravila Anna Helmová, hudbu k nim napsal Ladislav Fyrbach. Na hudební nástroje při nich hráli učitelé LŠU a také členové symfonického orchestru nebo Vojenské hudby Klatovy. Pořady se uskutečňovaly v sále klatovského divadla.

Významnou akcí druhé poloviny roku 1985 byl koncert ku 130. výročí narození Mistra Josefa Kličky konaný 10. prosince v klatovském divadle.

V listopadu 1986 byly na LŠU zřízeny dva nové pěvecké sbory, které vedla Hana Haladová, dnes ředitelka Městského kulturního střediska v Klatovech.

Koncem 80. let škola upustila od pravidelných měsíčních besídek. Ty byly nahrazeny pro zvýšení úrovně tzv. kolektivními koncerty. Tyto akce měly na jedné straně velmi vysokou úroveň, na druhé straně zde vystupovali jen nejtalentovanější žáci školy, a proto se později LŠU vrátila k původnímu modelu žákovských besídek, na nichž vystupovala celá třída pod vedením svého učitele.

Během následujících roků bylo škole postupně přiznáno tzv. rozšířené vyučování. Jedná se o vyučování žáků s výrazným talentem, kteří chtějí po ukončení lidové školy umění přejít na konzervatoř.¹⁶

Politické změny a změny ve společnosti, které proběhly na konci roku 1989, se mnoha způsoby dotkly i fungování klatovské LŠU. Například bylo v té době rozhodnuto o zrušení soutěží. Pedagogové LŠU však s tímto rozhodnutím nesouhlasili, a tak 20. prosince 1989 proběhlo místní kolo soutěže ve hře na klavír, smyčce a komorní hry. I přes vzniklé rozpory a nejasnosti bylo uspořádáno i okresní kolo této soutěže, a sice 15. února 1990 v Klatovech. Soutěže se zúčastnilo jen Nýrsko a Klatovy, ostatní města účast odmítla. 8. března byl pak uspořádán pro vítěze soutěže Koncert vítězů, kde byly oficiálně vyhlášeny výsledky a předány odměny.

¹⁶ Kronika ZUŠ J. Kličky v Klatovech, nečíslováno

2.3 Základní umělecká škola

Rok 1990 byl 50. rokem existence hudební školy a oslavy byly zahájeny koncertem 13. února. I tento rok se konalo mnoho akcí, výjimečný byl například klavírní recitál Tomáše Chmelána, jemuž bylo v té době teprve devět let. Koncert se konal 9. dubna a zazněly na něm skladby od Mozarta, Bacha, Beethovena, Kabalevského a dalších autorů v neobvykle vyspělém provedení.

Od školního roku 1990/1991 byly změněny názvy lidových školy umění na základní umělecké školy. V tomto školním roce byly také Městskou radou přiděleny škole prostory v přízemí v budově bývalého OV KSČ na Plánické ulici.

Škola i nadále pokračovala v pořádání mnoha akcí, jako byly žákovské besídky, koncerty učitelů, Symfonického orchestru ZUŠ i Dechového orchestru mladých.

Významnou akcí školního roku 1990/1991 byl večer k výročí W. A. Mozarta a Antonína Dvořáka konaný 11. prosince 1991. Své umění zde předvedli Jiří Hostýnek (klavír) a ředitel přeštické ZUŠ Karel Hofman (housle).

12. února 1992 se v rámci národní přehlídky uskutečnil koncert žákovské komorní hudby. Kromě jiných zde vystoupil například kvartet lesních rohů, který tvořili žáci Ladislava Fyrbacha. Toto těleso se přes oblastní přehlídku v Plzni dostalo až do národního kola v Českých Budějovicích. 12. dubna zde hráli na koncertě vítězů, který byl nahráván i Československým rozhlasem.

Téhož roku dosáhl úspěchu i Dechový orchestr mladých, který získal 21. května na přehlídce dechovek konané v Rokycanech Zlaté pásmo.

Změnou prošlo místo konání tradičního absolventského koncertu. Ten byl v roce 1994 uspořádán v sále renovovaného Muzea Dr. Hostaše v Klatovech.

K 55. výročí založení školy se konal 20. dubna 1995 slavnostní koncert učitelů a žáků. Program byl netradičně zahájen vystoupením pěveckého sboru pod vedením Jany Prolové.

V roce 1997/1998 byl založen na škole pod vedením učitele Romana Röschela další soubor. Jmenoval se Y-Band, zaměřoval se především na jazz. Y-Band se poprvé představil 14. září 1997 německému publiku na koncertě ve Zwieslu. V současné době však již nevystupuje.¹⁷

¹⁷ Kronika ZUŠ J. Kličky v Klatovech, nečíslováno

Dalším souborem bylo dechové těleso Cantores Clatovienses, složené ze tří učitelů ZUŠ, které se orientovalo především na renesanční hudbu. Kromě tradičních vystoupení na hradech a zámcích se účastnilo také výchovných koncertů na základních školách. I toto těleso v současnosti již nevystupuje.

Na konci 90. let byla také navázána spolupráce s Landkreismusikschule v bavorském Chamu. První partnerský koncert se uskutečnil 20. dubna 1999 ve Stálé divadelní scéně Klatovy. Od té doby obě školy čas od času spolupořádají partnerské výměnné koncerty pro své žáky.

I během posledních deseti let druhého a prvních deseti let třetího tisíciletí se škola aktivně zasazuje o hudební život v Klatovech. Pravidelně jsou připravovány žákovské besídky, které se konají jednou za měsíc, dále i tradiční absolventské koncerty. Ty se konají obvykle v dubnu a vzhledem k vyššímu počtu žáků školy bývají v posledních letech rozděleny na dva koncerty konané v sále klatovské radnice. Bezprostředně po nich následuje vernisáž konaná již v budově školy na Plánické ulici, která je určena absolvujícím žákům z výtvarného oboru. Pro všechny je poté připraven raut s hudebním doprovodem některé ze skupin žáků nebo učitelů školy. Absolventi literárně-dramatického oboru mívají absolventský večer uspořádaný na různých místech s ohledem na velikost prostor dle konkrétní hry, kterou mají připravenou. Koná se tedy buďto rovněž v sále radnice či v prostorách školy na Plánické ulici, konání je možné rovněž v Café Jednorozec na náměstí.

Škola v současné době umožňuje studium v hudebním, výtvarném i literárně dramatickém oboru, a to i pro žáky nad 15 let. K začátku školního roku 2012/2013 na škole vyučuje 41 učitelů v hudebních oborech: hra na klavír, housle, violu, violoncello, kontrabas, zobcovou flétnu, příčnou flétnu, klarinet, saxofon, trubku, pozoun, baryton, lesní roh, tubu, bicí nástroje, kytaru, akordeon, keyboard, varhany, elektrickou kytaru, basovou kytaru a dále zpěv sólový i sborový. Výtvarný obor má na starost 6 učitelek, taneční obor 4 učitelky a literárně dramatický obor 3 učitelky. Dohromady má dnes Základní umělecká škola Klatovy přes 1000 žáků.¹⁸

Při škole zároveň působí několik hudebních těles. Je tradicí, že si jednotliví učitelé v rámci svých tříd sestavují malé soubory, které se představují většinou pouze na školních besídkách, případně také na dalších menších akcích v rámci města a okresu. Kromě toho

¹⁸ Kronika ZUŠ J. Kličky v Klatovech, nečíslováno

zde však působí i soubory, které se mohou pyšnit špičkovou úrovní a vidět je lze i mimo západočeský region, občasně zavítají také do zahraničí. Kromě Dechového orchestru mladých a Symfonického orchestru, je velmi významným tělesem při ZUŠ jazzový soubor s příznačným názvem Jazz nonet. Založen byl v roce 2009 a orientuje se na skladby ze swingové éry, ale také na jazzové úpravy současných skladeb populární hudby. Jeho členy jsou hudebníci, kteří jsou absolventy ZUŠ a většinou zde také prošli kurzem jazzové improvizace u Karla Bečváře, který je sám členem souboru a zároveň jej vede. Mimo to také připravuje pro soubor repertoár a upravuje pro něj jednotlivé skladby. Jazz nonet vystupuje v následujícím nástrojovém obsazení: 2 trubky, 2 tenorsaxofony, altsaxofon, lesní roh (případně trombón), piano, baskytara, bicí, občasně také kytara.¹⁹

Jak již bylo řečeno, škola se významně podílí na organizaci kulturního života města. Kromě zmiňovaných tradičních koncertů připravuje také akce většího charakteru. Tomuto trendu se škola věnuje v posledních letech a zásluhu na tom má především učitel sborového zpěvu a hudební nauky Jaroslav Pleticha. Ačkoli ve svých necelých třiceti letech patří k nejmladším učitelům školy, je jeho jméno v souvislosti s hudebními akcemi v Klatovech zmiňováno v posledních letech velice často. Odhodlaně se totiž pouští do přípravy náročných projektů, na které by si dříve troufl málokdo. Na ZUŠ vede sbory Pytel blech, Notičky, Sedmikrásky, Fialky, kromě toho je také od roku 2009 sbormistrem smíšeného pěveckého sboru Šumavan. Mezi těmito tělesy dokázal vytvořit pomyslný systém, kdy jednotliví členové sborů mezi nimi postupně přecházejí, začínaje v „Pytlí blech“, přičemž nejvytrvalejší jedinci (v tomto případě dívky) přecházejí ze školního sboru Fialky do Šumavanu, který funguje již samostatně mimo školu a má statut občanského sdružení. A právě své sbory J. Pleticha často zapojuje do projektů, které připravuje. Během posledních let jich bylo již několik a lze konstatovat, že každý z nich se setkal s úspěchem, velkým diváckým zájmem a také kladným hodnocením veřejnosti.

Jednou z prvních velkých akcí, které Jaroslav Pleticha připravoval, byl Večer filmových melodií. Ten se konal v letech 2009 a 2010 jako jeden koncert uspořádaný v divadle. V roce 2008 proběhl také v kulturním domě ve Švihově. Program koncertu se pokaždé lišil, ale jeho podstata byla stejná. Tou bylo nabídnout divákům známé filmové melodie v živém provedení. Hlavním účinkujícím souborem zde byl pokaždé Pošumavský

¹⁹ *Základní umělecká škola Josefa Kličky v Klatovech* [online]. [cit. 2012-10-15]. Dostupné z: <http://www.zusklatovy.cz/>

Big Band, který řídil sám Pleticha. Těleso je tvořeno absolventy i současnými žáky ZUŠ, zároveň také několika učiteli včetně samotného ředitele Josefa Gabriela. Na druhém Večeru filmových melodií pořádaném v roce 2010 byly navíc pro diváky připraveny bonusové body programu, jimiž byla skladba Rapsodie v modrém (George Gehrswina) v provedení od klavíristy a učitele ZUŠ Jana Aschenbrennera a mimo to také pěvecký soubor z Prahy KrisKrosKvintet.²⁰

Dalšími významnými akcemi, jejichž hlavním iniciátorem byl Jaroslav Pleticha, byly muzikály *Mamma Mia Pomáda* a *Ať žijí duchové*. První dva byly připravovány ve spolupráci s Městským kulturním střediskem Klatovy a uskutečnily se tedy Kulturním domě. První jmenovaný, muzikál *Mamma Mia*, byl připraven v roce 2010 k příležitosti 70. výročí od založení klatovské hudební školy. Na provedení muzikálu se podíleli taneční skupina *Modern*, Pošumavský Big Band, pěvecký sbor *Fialky* a žáci z literárně dramatického oboru ZUŠ. Celkem se konala tři představení a ve stejném obsazení byl odehrán na jaře 2011 také v Sokolovně v Sušici.

Po *Mamma Mia* následoval muzikál *Pomáda*. Přípravy na něj začaly v druhé půlce roku 2010 a premiéra proběhla v květnu 2011. Muzikálu se zúčastnilo přibližně třicet zpěváků, třicet tanečníků a 15 až 20 lidí v kapele. Na akci se opět podílel Pošumavský Big Band, stejně také taneční skupina *Modern*. Stylovou hudební složku doplnila rock'n'rollová skupina *The Shower*. Dalšími účinkujícími bylo pěvecké seskupení *Grease Lightning*, *LDO* a rovněž pěvecký sbor *Fialky*.²¹

Ať žijí duchové byl posledním muzikálem, který doposud Jaroslav Pleticha jménem ZUŠ připravoval. Tento muzikál byl na rozdíl od předchozích dvou připravován se Stálou divadelní scénou Klatovy a uskutečnil se na rozdíl od Kulturního domu, kde se konaly předchozí dva, v sále klatovského divadla. Jiné bylo i zaměření muzikálu, který byl tentokrát určen především pro malé diváky. Jednalo se o adaptaci známého filmu od režiséra Oldřicha Lipského. Zapojeni byli tentokrát i nejmladší žáci literárně dramatického

²⁰ Živá hudba je lepší než rádio. *Klatovský deník* [online]. 2010, 2010-02-27 [cit. 2013-03-14]. Dostupné z: http://klatovsky.denik.cz/kultura_region/ziva-hudba-je-lepsi-nez-radio20100226.html?reakce=567555

²¹ Po muzikálu *Mamma Mia* následuje *Pomáda*. *Klatovský deník* [online]. 2010 [cit. 2010-10-12]. Dostupné z: http://klatovsky.denik.cz/kultura_region/po-muzikalu-mamma-mia-nasleduje-pomada20101012.html

a tanečního oboru, k tomu také nejmladší pěvecký soubor ZUŠ Pytel blech. Ti všichni vystoupili za podpory herců, kteří již mají s podobnými projekty zkušenosti.²²

S obrovským úspěchem se setkal koncert největších hitů legendární rockové skupiny Queen s názvem A Night At The Opera, který se konal v listopadu 2010 rovněž v divadle. Stejně jako muzikál Mamma Mia, byla i tato akce součástí oslav 70. výročí hudební školy. Vystoupil na ní plzeňský revival známé rockové skupiny spolu s doprovodem Pošumavského Big Bandu doplněného o další hudebníky, dále zde vystoupily sbory Šumavan a Fialky.

Podobnou akci pořádal Pleticha jménem ZUŠ i v roce 2012. Koncert se jmenoval Lucie v opeře. Jak název napovídá, byl zaměřen na nejznámější hity této české skupiny, přičemž odkazoval na její legendární koncert ve Státní opeře. Hlavním účinkujícím byl František Pelíšek, který zde vystoupil jako sólový zpěvák s akustickou kytarou. Další hudební obstaraly, jak je na těchto akcích zvykem, Pošumavský Big Band a pěvecký sbor Fialky. Stejně jako všechny zmiňované předchozí akce, setkala se i tato u publika s velkým úspěchem.²³

Od roku 2010 ZUŠ také pravidelně na jaře organizuje svůj vlastní festival zvaný ZUŠka Fest. Poprvé byl uspořádán sice jen jako jedna z akcí konaných k 70. výročí školy, setkal se však s velkým úspěchem, a tak se jej škola rozhodla zorganizovat i v dalších dvou letech, přičemž bylo místo konání oproti prvnímu ročníku uspořádanému na dvoře ZUŠ a Základní školy v Plánické ulici přesunuto na Náměstí Míru. Na festivalu se každoročně představují soubory žáků, které sestavují jednotliví učitelé. Dále zde vystupují i profesionálnější tělesa složená z učitelů, žáků, absolventů a přátel školy (např. Jazz Nonet). Program je vždy uspořádán tak, aby byl co nejvíce atraktivní pro běžné posluchače a zejména pro mladší generace žáků, u kterých by mohl vzbudit zájem o to, začít se učit na nějaký hudební nástroj. Záměrně je proto ZUŠka fest pořádán v době, kdy probíhá na ZUŠ den otevřených dveří. O atraktivitu programu se stará i moderátor, který celým programem provází energickým a veselým způsobem. Moderátorem ročníku 2012 byl František Pelíšek, který na škole vyučuje hru na elektrickou kytaru. Zároveň jej

²² Filmoví duchové ožijí v divadle. LOUDOVÁ, Daniela. *Klatovský deník* [online]. 2012 [cit. 2012-10-21]. Dostupné z: http://klatovsky.denik.cz/kultura_region/filmovi-duchove-ozijiv-divadle20120207.html

²³ PAVLASOVÁ, Jana. Queen vystoupí netradičně s orchestrem a sbory. *Klatovský deník* [online]. 2010 [cit. 2012-11-05]. Dostupné z: http://klatovsky.denik.cz/kultura_region/queen-vystoupi-netradicne-s-orchestrem-a-sbory.html

veřejnost zná z působení ve své kapele Pelíškové, která se často účastní maturitních plesů a nejrůznějších podobných zábav v Klatovech a okolí. Vzhledem k pozitivním ohlasům veřejnosti škola plánuje pořádání tohoto festivalu i v dalších letech.

Další aktivitou školy, jejímž iniciátorem je opět Jaroslav Pleticha, je pořádání letního hudebního tábora pro děti. Tábor byl poprvé pořádán v roce 2011, setkal se s úspěchem, a tak se jeho pořádání podobně jako v případě ZUŠka festu stává tradicí. Tábor je určen pro děti ve věku od 7 do 15 let a jejich přijímání není podmíněno studiem v ZUŠ ani jinými hudebními aktivitami. Cílem tábora však je prohloubit zájem dětí o hudbu. Tomu je přizpůsobeno tematické zaměření tábora, v roce 2013 jím má být Fantom opery. Ve své podstatě však tento tábor probíhá naprosto totožně jako většina dalších klasických letních táborů. Jeho součástí jsou výlety i typické hry jako lesní „bojovka“, atd. Hlavním vedoucím tábora je Jaroslav Pleticha. Jeho dvěma zástupci jsou Josef Babka a Miroslav Jiřík. Zbytek vedoucích a praktikantů je složen z mladých lidí, kteří se věnují hudbě a v mnoha případech jsou absolventy klatovské ZUŠ, přičemž se školou a Jaroslavem Pletichou spolupracují i na dalších akcích. Tábor je pořádán nedaleko Čachrova, jako obydlí zde slouží stany s podsadou a kapacita tábora je 70 dětí. Tábor se v roce 2013 koná v prvním srpnovém týdnu. Cena pro každé dítě činí 3 tisíce Kč.²⁴

Další akce, kterou škola v posledních letech pravidelně připravovala, se jmenovala Ti nejlepší. Akce se konala v letech 2010, 2011 a 2012. Poprvé byla tato akce v Klatovech připravena jako jedna z těch, které byly součástí oslav 70. výročí hudební školy a oslav 750 let města Klatov. Od té doby byla akce připravována vždy na podzim každý další rok a zatím to vypadá, že se s jejím konáním počítá i do budoucna. Vždy se jednalo o jeden koncert v Kulturním domě, jehož program byl nacvičen několik týdnů předtím. Interpretem zde byl velký dechový orchestr, jehož hlavní jádro bylo tvořeno Dechovým orchestrem mladých ZUŠ Klatovy. Zbytek tělesa byl doplněn o nejnadanější žáky hudebních škol z dalších přibližně osmi měst Plzeňského kraje, přičemž z každé přijíždí 2 až 3 žáci. Tato akce navázala na stejnou, která se konala dva roky předtím v Domažlicích. Specifická je nejen tím, že mladí hráči musejí nacvičit poměrně složitý repertoár jen během několika víkendů, ale i tím, že jednotlivé zkoušky jsou doplněny o semináře, během nichž se každé ze sekcí věnuje jeden profesionální hudebník, který jednotlivým žákům pomáhá radit, jak zlepšit techniku hry, apod. Jedním z těchto lektorů byl například i

²⁴ Pleticha, Jaroslav (7. 12. 2012). Pers. kom.

hlavní sólista koncertu, Robert Kozánek, který je prvním trombonistou České filharmonie. Iniciátorem této akce je americký skladatel a dirigent Joel Blahnik. Tento Američan s českými kořeny je spoluvlastníkem hudebního nakladatelství a celý život se snaží o propagaci české hudby po celém světě. Do programu zahrnuje i své vlastní skladby. V roce 2010 například zazněla jeho vlastní skladba Pocta Klatovům. Dalším dirigentem, který se na těchto akcích postavil s taktovkou před orchestr, byl dirigent Hudby Hradní stráže a Policie ČR Václav Blahunek. Na organizaci celé akce se pokaždé nejvíce podílel učitel ZUŠ Klatovy Jan Kaňka.²⁵

Z výše uvedeného je jasné, že současná klatovská Základní umělecká škola Josefa Kličky není pouze statickým místem, kde probíhá neměně tradiční výuka hudby. Škola naopak v posledních letech prokazuje velmi dynamický rozvoj, přičemž zde velmi zdařile funguje spolupráce mezi jejím vedením a mladými nadšenci, kteří zde vyučují a díky nimž jsou připravovány všechny výše uvedené významné akce. Pozitivem je, že škola nezůstává pouze u tradičních oborů výuky hry na nástroje a v posledních letech mezi ně zařadila nově hru na elektrickou kytaru nebo například výuku jazzové improvizace. Dlouhý výčet jejích aktivit na kulturním poli města je pak jasným důkazem, že i v současnosti patří mezi nejvýznamnější kulturní činitele Klatov.

²⁵ PAVLASOVÁ, Jana. Blahnik předvede svou skladbu Pocta Klatovům. *Klatovský deník* [online]. 2010 [cit. 2012-11-17]. Dostupné z: http://klatovsky.denik.cz/kultura_region/blahnik-predvede-svou-skladbu-pocta-klatovum.html

2.4 Symfonický orchestr

Klatovy jsou městem s bohatou orchestrální tradicí, což dokládají ostatně i mnohé záznamy z 19. století, kdy se zde na hudebním životě podílel např. L. E. Měchura, zároveň zde v té době vznikla velká tradice vojenských hudeb.

Orchestrální hra obohacovala městský hudební život i v následujícím století. V roce 1920 např. vznikl 12členný salónní orchestr městského biografu. Ten fungoval až do zavedení zvukových filmů, kdy zanikl. V roce 1935 pak bylo založeno „Orchestrální sdružení“. To přestalo v roce 1951 existovat jako samostatný spolek a jeho členové přešli do závodního klubu ROH při Závodní skupině zaměstnanců ČSD v Klatovech. Tím získal orchestr také nové jméno: Symfonický orchestr závodního klubu ROH ČSD Klatovy. Činnost orchestru doznívala v roce 1957.

Na konci padesátých let vzniklo v Klatovech nové těleso, jehož členy se stali pedagogové z Klatovska, označované jako „Učitelský orchestr“. Avšak i toto těleso se po několika letech trvání rozpadlo.

V té době bylo zřejmé, že pokud zde má řádně fungovat nějaké orchestrální těleso, bude nutné najít provozovatele, který bude mít dostatek možností obstarat do orchestru chybějící hudebníky a zajistit jeho provoz do té míry, aby byl předpoklad stabilně vysoké umělecké úrovně. Nový orchestr proto vznikl pod zastřešením Lidové školy umění v roce 1962. Při jeho vzniku sem přešli členové dřívějšího amatérského tělesa v čele s dr. Bílkem, který ve snaze pomoci dobré věci, sám usedl jako orchestrální hráč do nově se formujícího tělesa. To bylo pak doplněno o učitele školy a několik pokročilých žáků. Řízení tělesa se ujal Antonín Běloušek. Přes prvotní formu salónního orchestru se těleso postupně přetvořilo v orchestr „univerzální“. Z něj se pak vyvinul zamýšlený symfonický orchestr. Je zajímavostí, že některé chybějící nástroje v prvním roce ještě nahrazovaly harmonium a klavír. Několik let po svém založení se Symfonický orchestr dokonce objevil i v Československé televizi. Natáčení probíhalo několik dní v únoru 1970. Kromě záběrů ze zkoušek orchestru byly součástí pořadu i rozhovory s běžnými občany města, záznam z koncertu i společného posezení členů. Tím, kdo přijel se štábem televize do Klatov jako moderátor pořadu, byl Eduard Hrubeš.²⁶

²⁶ 10 let Symfonického orchestru LŠU J. Kličky v Klatovech. Klatovy, 1971. s. 4-11

Symfonický orchestr při hudební škole v Klatovech funguje nepřetržitě až do dnešních dnů. Na podzim oslavil 50. výročí své existence. Podobně jako při všech předchozích významných výročích, byl i tentokrát uspořádán velký koncert v sále klatovského divadla. Konal se 21. listopadu 2012. Současným dirigentem orchestru je Alexander Kudry. Před ním se v čele souboru vystřídaly výrazné hudební osobnosti města, jakými byli kromě Antonína Bělouška například Václav Pilař nebo Jan Klička. Systém obsazení tohoto tělesa zůstává po celá léta podobný tomu původnímu. Tvoří jej proto učitelé ZUŠ spolu s nejnadanějšími žáky a bývalými žáky školy.

Podobně, jako o ZUŠ, nelze ani o Symfonickém orchestru v současnosti prohlásit, že by byl úplně statické těleso, které funguje na neměnných postupech od svého založení. Ani jemu se totiž nevyhnula zapálenost Jaroslava Pletichy do organizace nejrůznějších projektů a akcí. Na jaře 2013 se proto dočasně postavil do čela souboru s cílem připravit s ním akci nesoucí název „V zasetí hudby“. Jak je zvykem na jím pořádaných akcích, i v tomto případě bylo pozváno několik významných sólistů. Jedním z nich byl například trumpetista Lukáš Koudelka, objevující se např. po boku Karla Gotta nebo Felixe Slováčka. Netradiční byl v tomto případě i repertoár koncertu, na němž zazněly melodie z filmů jako např. Piráti z Karibiku.

Tato akce zaznamenala ještě jeden, do budoucna pravděpodobně častěji využívaný trend. Stala se totiž první akcí svého druhu v Klatovech, k níž byla ve spolupráci se studentem filmařské školy Tomášem Vachudou natočena krátká upoutávka, určená pouze sociální sítě a pro server Youtube. V tomto krátkém videu účinkuje Jaroslav Pleticha spolu s dalším učitelem ZUŠ Janem Aschenbrennerem. Cílem videa bylo především zaujmout a přilákat na akci mladé posluchače. To se díky videu skutečně podařilo. Během několika hodin od vložení na internet se totiž skutečně stalo „bestsellerem“ mezi Klatovany na sociální síti Facebook a množství kladných reakcí jen potvrdilo, že to byl krok správným směrem.

Má-li ZUŠ spolu se Symfonickým orchestrem a dalšími soubory mít schopnost i v současné době oslovovat veřejnost a zajišťovat si jednak dostatek posluchačů a návštěvníků svých akcí, ale také potencionálních žáků, bude nutné zaměřit se do budoucna právě na tuto atraktivní multimediální formu své prezentace.

2.5 Dechový orchestr mladých

Ačkoli v Klatovech v uplynulém půlstoletí působila celá řada souborů a těles, málokteré z nich dokázalo od svého vzniku mnohokrát reprezentovat město nejen v celé republice, ale i v zahraničí tak často a významně, jako právě Dechový orchestr mladých při Základní umělecké škole Josefa Kličky.

Založen byl v roce 1969 učitelem Pavlem Czayczykem. Na úplně první zkoušce orchestru se tehdy sešlo 15 žáků. Pavel Czayczyk jej vedl až do roku 1974, kdy odešel působit do Prahy do orchestru Karla Vlacha. Poté se taktovky ujal další učitel LŠU Josef Aschenbrenner a s vedením souboru částečně krátce vypomáhal i Ladislav Fyrbach. Zásadním okamžikem pro orchestr se stal příchod dirigenta Františka Kubaně v roce 1977. Právě on totiž stojí za všemi úspěchy orchestru v jeho dalších více než třiceti letech existence. Právem jej proto lze řadit k nejvýznamnějším hudebním osobnostem města.²⁷

František Kubaň pochází z malé vesničky Štipoklasy. Jako malý navštěvoval v Plánici 4 roky hru na akordeon. Po nástupu na gymnázium projevil zájem o hru na nějaký dechový nástroj. Původně jím měla být trubka, ale tehdejší učitel LŠU, pan Valečka, jej přesvědčil, že o trombonisty bude větší zájem, proto začal hrát na tento nástroj. Po maturitě vedla jeho cesta do Kraslic na nástavbu zaměřenou na výrobu a opravu hudebních nástrojů. Je pochopitelné, že zde prakticky všichni také ovládali hru na nějaký hudební nástroj, a tak v Kraslicích existoval výborný orchestr, do něhož zhruba po roce F. Kubaň nastoupil. O kvalitě orchestru svědčí i fakt, že s ním navštívil například Švýcarsko. Jedním z dirigentů tohoto orchestru byl Jindřich Praveček, jehož jméno má dodnes mezi dirigenty dechových hudeb velmi velkou váhu. Poté nastoupil František Kubaň na vojnu a dle svých vlastních slov měl to štěstí, že se dostal k vojenské hudbě do Klatov. To považuje za velkou hudební školu, protože zde byly na hráče kladeny vysoké nároky. V té době již přemýšlel o tom, zkusit po vojně nastoupit na konzervatoř do Plzně. To však v té době bylo vzhledem k jeho vyššímu věku problémem. Nakonec se mu podařilo nastoupit rovnou do druhého ročníku. Při studiu zároveň již působil jako hráč v Komorním divadle. Po absolvování konzervatoře hrál 18 let v Plzeňském rozhlasovém orchestru, zároveň začal působit jako učitel v pobočce klatovské LŠU v Plánici.

²⁷ O nás. *Dechový orchestr mladých* [online]. [cit. 2013-01-27]. Dostupné z: <http://www.domkt.cz/o-nas/>

Dirigentem Dechového orchestru mladých se stal 1. září 1977, kdy jej tímto pověřil tehdejší ředitel LŠU Jan Klička. V té době hrál orchestr pouze na soutěžích hudebních škol a při oslavách prvního máje. Proto se František Kubaň rozhodl uspořádat koncert v Klatovech před radnicí. Psal se rok 1978 a v té době nebyly ještě kompletní všechny sekce kapely. Řešila se chybějící sekce pozounů, tubistů a nekompletní sekce bicích. Dirigent je proto doplnil svými kolegy z plzeňské konzervatoře. Koncert se nakonec setkal s velkým úspěchem.²⁸

Neobsazené sekce se postupem času podařilo doplnit a s tím, jak rostla velikost orchestru, zvyšovala se i jeho kvalita. Postupně začal cestovat po koncertech po celé republice.

Repertoár orchestru byl však v prvních letech existence tvořen pouze polkami, valčíky a pochody. Během let však prošel značnou proměnou. František Kubaň sám tvrdí, že všechny obdobné dechové kapely udělaly od 80. let obrovský krok v kvalitě. Po revoluci začal orchestr navíc vyjíždět koncertovat i do zahraničí. Díky tomu navázal kontakty se zahraničními dechovými kapelami, od nichž se mu podařilo získat řadu notového materiálu ke skladbám, které tvoří nejčastěji repertoár obdobných kapel v západní Evropě. Dnes je proto repertoár Dechového orchestru mladých tvořen kromě zmiňovaných tradičních pochodů, polek a valčíků také filmovou hudbou, latinskoamerickou hudbou, známými evergreeny z druhé poloviny minulého století, nejznámějšími skladbami z období swingu anebo také předělvkami skladeb od skupin Queen či Beatles. Kromě toho lze v repertoáru souboru nalézt také úpravu části Dvořákovy novosvětské symfonie.²⁹

Jak již bylo zmíněno, orchestr během své existence a to především po revoluci navštívil řadu evropských zemí. Kromě každoročního účinkování v Německu zavítal během uplynulých 20 let do Holandska, Maďarska, Švýcarska, Itálie, Francie a také do Španělska, což byl doposud poslední zájezd konající se v říjnu 2012. Jako jednu z těchto nejvýznamnějších cest označuje dirigent vystupování v Maďarsku při oslavách výročí založení města Vesprém. Dechový orchestr mladých byl jedním z několika těles, která se

²⁸ Rád vzpomínám na mé krásné roky s muzikou. SÁDLÍKOVÁ, Hana. *Klatovský deník* [online]. 2012 [cit. 2013-01-27]. Dostupné z: http://klatovsky.denik.cz/zpravy_region/rad-vzpominam-na-me-krasne-roky-s-muzikou-20121127.html

²⁹ Oslavenec Kubaň vychovává mladé muzikanty. *Klatovský deník* [online]. 2010 [cit. 2013-01-27]. Dostupné z: http://klatovsky.denik.cz/kultura_region/oslavenec-kuban-vychovava-nove-muzikanty20100302.html

této akce zúčastnila. Na její závěr pak společně vystoupili se skladbou The Final Countdown od rockové skupiny Europe. Zázitek, kdy tato skladba zněla najednou od přibližně 300 muzikantů, je dodnes jedním z nejzajímavějších, které orchestr na jeho cestách potkaly.

Je veřejně známé, že jednou z hlavních deviz tohoto tělesa je především jeho kolektiv, který je pro všechny hráče zárukou toho, že účast v orchestru není spojena jen s povinnostmi a naopak se stává především zábavou. Právě kolektiv je proto jedním z hlavních pilířů úspěšného fungování této kapely. Dalším pomyslným pilířem je sám dirigent František Kubaň, který svým osobitým, tolerantním, nekonfliktním a zároveň humorným přístupem dělá rovněž z hudby především radost a zábavu. Sám tvrdí, že během let, kdy stojí v čele orchestru, mu jím prošlo několik generací muzikantů a mnozí z nich jsou dodnes členy nejrůznějších kapel nejen na Klatovsku, ale také na Domažlicku, v Plzni i v Praze. Zároveň přiznává fakt, že práce s Dechovým orchestrem mladých je nekonečná, jelikož odrostlí a zkušenější hráči z něj odcházejí právě do jiných souborů a na jejich místa přicházejí mladí, nezkušení žáci ze ZUŠ, kteří své zkušenosti posléze získávají během dalších let. V dospělosti pak orchestr opouští a tento proces se opakuje nepřetržitě dokola již od založení orchestru. Mnozí jeho hráči orchestru se dali na profesionální dráhu hudebníků, jsou úspěšnými absolventy konzervatoře a dnes působí v profesionálních tělesech, zejména v Plzni a v Praze. Řada bývalých hráčů orchestru je dnes rovněž učiteli na zdejší ZUŠ.³⁰

V uplynulých letech Dechový orchestr mladých zaznamenal kromě zájezdu do Španělska v roce 2012 ještě dvě významné události. První z nich byla účast v pořadu České televize s názvem „...a tuhle znáte?“. Natáčení proběhlo v září 2009. Kromě koncertu uspořádaného v Měšťanské besedě v Plzni se v pořadu objevily rozhovory s dirigentem, jednotlivými hráči, ředitelem ZUŠ Josefem Gabrielem a také starostou Klatov Rudolfem Salvetrem. Premiérově byl tento díl vysílán 28. listopadu 2009.

Druhou významnou událostí byl postup do celostátního kola soutěže dechových orchestrů, které se konalo v květnu 2010 v Letovicích na Moravě. Zde získal Dechový orchestr mladých ZUŠ J. Kličky Klatovy ve své kategorii 2. místo.

Dechový orchestr mladých rovněž od roku 2009 spolupracuje s americkým dirigentem českého původu Joelem Blahnikem a každoročně se účastní akce s názvem Ti

³⁰ Kubaň, František (15. 1. 2013). Pers. kom.

nejlepší. Část repertoáru kromě něj připravuje a diriguje rovněž šéfdirigent Hudby Hradní stráže a Policie ČR Václav Blahunek. Na akci je orchestr doplněn dalšími nejlepšími hráči ze základních uměleckých škol v regionu a během dvou víkendů připraví program na velký koncert, který se doposud vždy konal v klatovském kulturním domě. Během této akce s žáky rovněž spolupracují špičkoví hudebníci, kteří jim pomáhají zlepšit např. techniku hry. Joel Blahnik rovněž orchestru věnoval již zmiňovanou úpravu částí Largo a Finale z Dvořákovy Novosvětské symfonie.

Zajímavostí je rovněž účinkování na akci konané na podzim 2009 v Jezuitském kostele v Klatovech a v kostele sv. Václava Sušici, kde zazněla úprava Dvořákovy Mše D-Dur „Lužanské“. Zde orchestr doprovázel sbory Šumavan, Svatobor a Železnorudský smíšený sbor. Tuto akci připravoval Jaroslav Pleticha, který je doposud rovněž sám členem Dechového orchestru mladých. Kromě toho se však také občas na koncertech objeví v jeho čele, protože s ním v roce 2011 nacvičil směs nejznámějších melodií od skladatele filmové hudby Ennia Morriconeho.³¹

³¹ Kubaň, František (15. 1. 2013). Pers. kom.

3 Vojská hudba v Klatovech

Jak bylo řečeno v kapitole o Symfonickém orchestru, historie vojenských kapel v Klatovech spadá až do 19. století, kdy byla spojena s plukem tzv. klatovských dragounů.

Po určité odmlce se však hudebníci v uniformách na výsluní vrátili v 50. letech 20. století. V jejich první polovině byla v Klatovech utvořena tzv. plukovní hudba. Její obsazení tvořilo zpočátku pouze 19 lidí. Dle možností se jednalo přibližně půl na půl o vojáky z povolání a vojáky základní vojenské služby. To samé platilo o druhé polovině 50. let, kdy však byla již kapela rozšířena na 27 členů.

Důležitý okamžik nastal v létě roku 1963, kdy byla utvořena v Klatovech tzv. divizní hudba, která měla přibližně 35 členů. Označení vycházelo z členění vojenských útvarů. Pod tzv. divizi spadalo 12 vojenských útvarů. Klatovy v té době mimochodem velitelsky spadaly pod sušickou divizi. Oproti 50. letům se změnilo i složení orchestru, ze dvou třetin se již jednalo o vojáky z povolání a jednu třetinu zde tvořili vojáci základní vojenské služby. Pro obě skupiny však platilo, že se jednalo o velice zkušené hudebníky, kteří byli absolventy klasických konzervatoří či vojenských hudebních škol. S tím souvisela velmi vysoká úroveň tělesa. Vojenská hudba vystupovala převážně od jara do podzimu, přičemž během zimního období byl věnován čas především přípravě repertoáru. V období, kdy se nejvíce koncertovalo, vystupovala vojenská hudba i pětkrát týdně. V létě však bývala činnost na 4 týdny přerušena volnem. Mezi místa, kam jezdili klatovští vojáci nejčastěji koncertovat, patřily Domažlice, Sušice, Špičák anebo Horažďovice. Pravidelně se účastnili také všech spartakiád, kde plnili roli doprovodu, současně zde vystupovali v rámci vlastního koncertu. Úroveň vojenských hudeb se zjišťovala pravidelnými přehlídkami. Na nich obvykle každá kapela vystoupila s jednou povinnou skladbou a dalšími skladbami z repertoáru dle vlastního výběru.

Změnami prošli vojenské hudby v Československu na začátku 70. let. Armáda se totiž snažila ve všech oblastech co nejvíce připodobnit k sovětskému vzoru a tento trend neminul ani vojenské kapely. Stejně jako v Sovětském svazu se proto muselo začít věnovat maximum času služebním akcím, ke kterým patřily například výročí útvarů apod. Díky tomu však již nezbývalo tolik času na běžné koncerty pro civilní obyvatelstvo. Tento model trval až do roku 1989. Po roce 1990 docházelo k postupnému rušení vojenských hudeb, které se nevyhnulo ani té klatovské. Dnes má armáda pouze 2 vojenské hudby, z nichž

jedna sídlí v Olomouci a druhou je Ústřední hudba Armády České republiky Praha. Podobný osud jako vojenské hudby ostatně potkal i kdysi vyhlášené vojenské hudební školy v Čechách, z nichž poslední byly rušeny po roce 2000. Za pomyslnou zlatou éru vojenské hudby jsou dnes bývalými hráči považována 60. léta, tedy období, kdy byl čas věnován především koncertní činnosti určené výhradně civilnímu obyvatelstvu.

Repertoár vojenské hudby v Klatovech byl podobně jako u dalších takových kapel tvořen z poloviny skladbami vážné hudby, z poloviny pak skladbami populárními. Hlavním základem repertoáru byly především pochody. S odstupem času se všichni, kdo měli s vojenskými hudbami co dočinění, shodují, že jejich zrušení bylo nesprávným krokem i s ohledem na to, že více vojenských kapel mají v současnosti i na Slovensku, v Německu nebo v Rakousku.

Tato tělesa totiž díky své úrovni značně zvedala hudební úroveň regionů, ve kterých sídlila. Jednak tím, že se aktivně zapojovala do kulturního života a jednak tím, že vojenské kapely „produkovaly“ výborné profesionální hudebníky, kteří nacházeli uplatnění i v řadě dalších souborů, či na hudebních školách. Důkazem toho může být následující seznam jmen dirigentů, kteří klatovskou vojenskou hudbu vedli od jejího založení v 50. letech až do roku 1991, kdy byla zrušena. Ve své době byli totiž všichni výraznými hudebními osobnostmi Klatov. Byli mezi nimi dirigenti Štastný, Lexa, Cízl, Vintera (poslední dirigent plukovní hudby, stál u změny na divizní hudbu), Dufek, Vrabc, Štejnár, Bulín, Kudry. O vysoké úrovni tělesa pojednávají i vzpomínky bývalých členů na nahrávání v rozhlase, kde kapela nahrávala skladbu v kompletním obsazení a bez přestávek hned napoprvé bez jediné nedokonalosti. Další podobnou vzpomínkou na natáčení je situace, kdy měl s vojenskou hudbou natáčet sólový trumpetista. Na poslední chvíli se však z natáčení omluvil. Situaci se však podařilo okamžitě vyřešit k překvapení všech zúčastněných. Obtížný sólový part nahrál bez větších problémů sám dirigent kapely Milan Bulín. Sídlem klatovské vojenské hudby byla po většinu její existence kasárna nacházející se na okraji města při Plánické ulici. Během 60. let byla hudba na několik roků přemístěna do kasáren ležících přímo v centru města u Náměstí Míru v prostorách bývalé jezuitské koleje. Od 70. let se vrátila vojenská hudba zpět do původních kasáren, kde setrvala až do svého zrušení.³²

³² Prášil, Josef (23. 1. 2013). Pers. kom.

4 Pěvecký sbor Šumavan

Pěvecký sbor Šumavan patří k nejstarším sborům v republice a jako nejstarší klatovský sbor je dodnes aktivní součástí zdejšího kulturního dění, před dvěma lety oslavil 150 let od svého založení a pod vedením nového sbormistra se dnes účastní mnoha netradičních akcí, přičemž jeho repertoár je kromě klasických autorů obohacen i spoustou populárních skladeb z posledních let. Bezesporu proto patří mezi nejvýznamnější hudební tělesa v Klatovech. Jeho historie však nebyla vždy růžová. Čelil během ní několikrát existenčním problémům. Naštěstí se však Šumavanu vždy podařilo se s těmito problémy vypořádat, a tak můžeme tento sbor vídat na jevištích dodnes. Historii sboru lze také s trochou nadsázky označit za zrcadlo k jednotlivým obdobím historie naší země. Ta se v něm totiž velmi zajímavě odráží. Při zařazení Šumavanu k významným aktivům současné klatovské hudební kultury je tedy důležité připomenout nejdůležitější mezníky celé jeho historie.

Již od počátku 60. let 19. století vznikala ve všech krajích řada pěveckých spolků posilujících české národní uvědomění. Tento trend neminul ani Klatovy, a tak zde vzniká roku 1861 „zpěvácký spolek“ s názvem Šumavan. U zrodu tohoto spolku stálo několik tehdejších klatovských osobností. Byli to Mansvet Klička, ředitel kůru a také otec Josefa Kličky, dále to byl kapelník husarů František Klíma a učitelé Karel Stulík s Antonínem Faflem. Stanovy spolku byly sepsány již 30. ledna tohoto roku. Rakouské úřady je však schválily až 30. října, předtím musely být ještě dvakrát předělány. V roce 1862 sbor vystoupil při návštěvě Františka Palackého v Klatovech a pod jeho okny, kde byl ubytován, mu zazpíval vlastenecké písně.³³

Šumavan se poté těšil rychlému vzestupu umělecké i organizační činnosti, za což vděčil především svému prvnímu sbormistrovi Ing. Petru Jirgesi. Další osobou, která měla velký vliv na rychlý vzestup souboru, byl neúnavný jednatel, profesor klatovského gymnázia p. Šmilauer. Znáám však byl spíše pod literárním pseudonymem Alois Vojtěch Šmilovský. Důkazem rychlého vzestupu souboru byl například fakt, že v letech 1863 až 1866 se v Klatovech neobešla žádná významná kulturní událost bez účasti Šumavanu.

³³ SÝKOROVÁ, Lenka a Vít ASCHENBRENNER. *Klatovy*. Vyd. 1. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2010, 591 s., [16] s. barev. obr. příl. Dějiny českých, moravských a slezských měst. ISBN 978-807-4220-180, s. 348

Roku 1871 došlo k doposud nejdůležitější události od samotného založení sboru. Byly totiž přepsány stanovy a původně mužský sbor se změnil na sbor smíšený, nutno dodat, že ku prospěchu věci. Mezi jeho sólistkami byla totiž například i pozdější členka Národního divadla Marie Wollnerová. Tím, kdo v té době řídil sbor, byl Mansvet Klička, přičemž jeho syn Josef tehdy řídil hudební doprovod. Ve druhé polovině 70. let dochází ale k útlumu činnosti Šumavanu. Na vině byly tehdejší hospodářské poměry a politické sváry. Sbor tímto upadl do letargie, která byla jen občas přerušovaná. Z ní se probudil až po dvaceti letech. Jedním z těch, kdo se o to zasloužili, byl i tehdejší starosta Klatov MUDr. A. Mašek.

V roce 1898 se stává novým sbormistrem Šumavanu ředitel kúru Jan Janák. V čele Šumavanu pak vydržel úctyhodných a neuvěřitelných 44 let. Šumavan s jeho příchodem opět naplno ožívá. Za velmi významné vystoupení z této doby lze označit koncert při slavnostním otevření klatovské sokolovny konaný v lednu 1907. Kromě svých vlastních koncertů zprostředkovává Šumavan v této době také hostování významných českých hudebníků, mezi nimiž bylo např. České kvarteto s Josefem Sukem, dále Jan Kubelík, Václav Talich, Jaroslav Kocián a další.

Se začátkem první světové války ale přišel další útlum. Bylo to zejména z toho důvodu, že rakouské úřady nastolily tvrdý protičeský režim. Během samotné války tak Šumavan vystupoval pouze dvakrát při akcích Červeného kříže. Tato vystoupení byla však uspořádána na přání úřadů. Pomyslným znovuzrozením Šumavanu bylo provedení Chorálu národa českého při velké mši. To se konalo v den, který je pro naši vlast nejslavnější, tedy 28. října 1918.³⁴

Šumavan od té chvíle opět pravidelně pořádá koncerty. Třicátá léta však pro Šumavan neznamena štastné období. Většina mužské části sboru odešla do pěveckého kroužku Sokola, tím se stal Šumavan roku 1933 čistě ženským sborem, přičemž o sobě dával vědět jen minimálně. Další ránou pro Šumavan byla druhá světová válka. Ačkoli činnost Šumavanu byla za okupace opět do jisté míry omezena, snažil se sbor i přes to posilovat národní sebevědomí a naději. Společně s pěveckým kroužkem Sokola a přeštickým sborem Skála uspořádal večer Jindřicha Jindřicha, dále vzdal hold A. Dvořákovi, V. Novákovi a v neposlední řadě hudbou oslavil 70. narozeniny svého sbormistra Jana Janáka. Ten bohužel v září 1942 nečekaně umírá. Šumavan uctil jeho

³⁴ 125 let pěveckého sboru Šumavan. Klatovy: Stálá divadelní scéna Klatovy, 1986. s. 6.

památku vzpomínkovým večerem. Řídil jej profesor Antonín Brabec, který se pak ujal vedení tehdy stále ještě ženského sboru až do roku 1946.

Po osvobození v roce 1945 podal tehdejší národní výbor podnět ke sloučení všech klatovských pěveckých spolků, společný název měl být Šumavan. Mužské sbory vedl profesor klatovského gymnázia Jan Dolanský, ženské sbory nacvičovaly i nadále pod vedením profesora Brabce. Dne 23. prosince 1945 bylo městským rozhlasem vysíláno pásmo koled, což byl první společný počín sloučeného sboru. Hned v dalším roce se ale opět vrací mužská část Šumavanu do pěveckého odboru Sokola a bohužel se snižuje i počet žen. V této neradostné situaci přichází nový sbormistr JUDr. Jiří Bílek. V čele Šumavanu nakonec zůstal až do roku 1978, kdy tento post kvůli zdravotním problémům opustil. Ihned po příchodu do sboru organizuje velkou náborovou akci, která má za svůj hlavní cíl vytvoření mužské složky. Zpočátku se mu to však nedařilo. Až v roce 1949, kdy zanechal dirigentské činnosti sbormistr Sokola Fr. Pártl, se oba sbory sloučily a doktor Bílek začíná pomýšlet i na větší pěvecké podniky. Začalo se s Dvořákovou kantátou Svatební košile. Přípravu toho díla provázely různé potíže, zejména s orchestrálním doprovodem. I přesto však byla uvedena v březnu roku 1951 a setkala se s takovým úspěchem, že se koncert opakoval a poté byla skladba uvedena ještě v Nýrsku. Následovalo další dílo od Antonína Dvořáka, a sice oratorium Stabat mater. Šumavan se k tomu zaměřil na díla největších autorů slovanské hudby, tedy na Čajkovského, Rimského – Korsakova, Chopina, Smetanu a Dvořáka.³⁵

Z koncertů tohoto období stojí rozhodně za připomenutí ty nejvýznamnější z nich. Byly to například koncerty k počtě Josefa Kličky, Karla Jaromíra Erbena, Karla Havlíčka Borovského a Boženy Němcové, to bylo roku 1955. O dva roky později byly uskutečněny sborové scény z oper Bedřicha Smetany. V roce 1959 se konal večer Leopolda Eugena Měchury. Roku 1960 účinkoval Šumavan na koncertu k 700. výročí města Klatov. Rok poté oslavuje Šumavan své vlastní 100. narozeniny. Na koncertu pořádaném k oslavě tohoto jubilea byl uveden Hymnus Antonína Dvořáka, Jarní romance Zdeňka Fibicha a Česká píseň Bedřicha Smetany.³⁶

Pražské jaro přineslo Šumavanu stejně jako spoustě dalším kulturním souborům nadějný pohled do budoucnosti a také naději začátku nové, ještě lepší éry. Poprvé během

³⁵ KRAMLOVÁ, Eva a Jan DUCHEK. *Šumavan*. Klatovy, 2001. s. 2

³⁶ KRAMLOVÁ, Eva a Jan DUCHEK. *Šumavan*. Klatovy, 2001., s. 2, 3

své existence vyjel Šumavan do zahraničí. Jednalo se o dva koncerty v Německu. Roku 1968 zavítal soubor do Rodingu a 1969 do Reichenbachu.

Rok 1971 je pro Šumavan již stodesátým rokem jeho existence, což bylo samozřejmě důvodem k oslavě. I tentokrát bylo významné výročí oslaveno především hudbou. Šumavan uvádí například Dvořákovy Moravské dvojzpěvy, baladu Zakletá dcera od Vítězslava Nováka a také Legendu z dýmu bramborové nati od Bohuslava Martinů. Roku 1978 Jiří Bílek ze zdravotních důvodů ukončuje své působení v souboru a po 32 letech dochází k výměně sbormistra.³⁷

Vedení souboru se od té doby ujala paní učitelka Drahomíra Hostýnková. Původně tomu tak mělo být jen na rok, než se Jiří Bílek uzdraví. Nakonec však vydržela od svého nástupu v čele Šumavanu 21 let, tedy až do roku 1999. Nutno dodat, že to byla léta velice úspěšná. Drahomíra Hostýnková zde dokázala plně zúročit všechny zkušenosti, které získala během působení v mnoha sborech, při studiu sólového zpěvu a hlavně při studiu hudební výchovy na Pedagogické fakultě Karlovy univerzity, kde také složila státní zkoušku z řízení sboru. Jako studentka mimochodem také zpívala v několika pražských sborech. Jedním z nich byl Vinohradský Hlahol, který vedl Přemysl Charvát, pozdější dirigent Národního divadla. V Šumavanu ostatně působila jako zpěvačka již od dětství, později jí zde dr. Bílek svěřoval altová sóla. Kromě Šumavanu vedla Drahomíra Hostýnková v Klatovech celou řadu dalších sborů. Dvacet let pak současně působila v souboru písní a tanců Šumava. Zde zpívala a tančila, ale především také vedla jeho pěveckou složku a starala se o jeho dorost. Repertoár Šumavanu se jí podařilo omladit a také rozšířit - zejména o menší formy sborové tvorby a sborové úpravy lidových písní.³⁸

Velmi významnou událostí za jejího působení v Šumavanu byl koncert v klatovském divadle 30. října 1984, kde vystoupil spolu se Šumavanem také sólista Národního divadla Eduard Haken. Repertoár té doby tvoří slavné operní sbory z Rusalky, Prodané nevěsty, Braniborů v Čechách, apod. Během koncertů pak Šumavan upevňoval stará a navazoval nová přátelství s dalšími sbory. Těmi byli například sušický Svatobor, Hlahol z Tábora, Jihočeské pěvecké sdružení z Českých Budějovic, a další. V tomto období Šumavan také často a úspěšně soutěží a zúčastňuje se festivalů, postupně se stává ve své kategorii jedním z nejlepších sborů v kraji, přičemž jej reprezentuje právě na mnoha

³⁷ KRAMLOVÁ, Eva a Jan DUCHEK. *Šumavan*. Klatovy, 2001., s. 2

³⁸ Hostýnková, Drahomíra (27. 11. 2011). Pers. kom.

soutěžích a přehlídkách. Za zmínku stojí rozhodně také účast na festivalu Pražské jaro v roce 1986, kde Šumavan vystoupil spolu s řadou dalších pěveckých sborů. Společně zde zpívali Českou píseň od Bedřicha Smetany.³⁹

V roce 1990 dostává doporučení od Unie českých pěveckých sborů zúčastnit se mezinárodního festivalu Pražské dny sborového zpěvu uskutečněného ve dnech 22. – 25. 2. 1990. Tato účast dopadla pro Šumavan velmi úspěšně. V konkurenci 43 sborů z devíti zemí Evropy se Šumavan v kategorii středně velkých smíšených sborů umístil ve Stříbrném pásmu. Dalším úspěchem té doby bylo získání zvláštní ceny za provedení skladby Veselá kopa od Zdeňka Lukáše na Festivalu sborového umění. Festival se konal v listopadu 1990. Zmiňovaného západočeského skladatele a mimo jiné také zakladatele výborného plzeňského sboru Česká píseň si Šumavan oblíbil již dávno před touto akcí. Svůj vztah k němu vyjádřil i v roce 1998 koncertem k jeho 70. narozeninám.⁴⁰

Změna režimu v roce 1989 zastihla Šumavan na jeho vzestupu. Tím se naskytla nejlepší příležitost zúročit jeho úspěchy zahraničními zájezdy. Šumavan v devadesátých letech zavítal kromě Německa a Rakouska také do Francie, Itálie a opakovaně také do Holandska. Sbor na sobě během těchto let nadále pracuje a rozšiřuje svůj repertoár i o duchovní hudbu. V roce 1991 uvádí ke svému výročí a 150. výročí narození Antonína Dvořáka jeho Mši D-dur „Lužanskou“.

V roce 1999 odchází Mgr. Drahomíra Hostýnková, jak již bylo řečeno, po 21 letech z jeho čela. Důvodem byl především její zdravotní stav. Ještě před odchodem se však účastnila se Šumavanem zájezdu do Holandska, který se uskutečnil v dubnu tohoto roku. Poslední akcí se stal Vánoční koncert, který se konal v klatovském divadle ve středu 22. prosince 1999 a také den poté, ve čtvrtek 23. prosince. Oba dva večery bylo divadlo vyprodáno. Tyto koncerty se staly zároveň premiérovými pro nástupkyni Drahomíry Hostýnkové, Drahomíru Lhotskou. Během večera se totiž v čele sboru objevily obě sbormistryně. V kronice sboru je odchod Drahomíry Hostýnkové popsán těmito slovy: „Vše má svůj konec, i když si to zpravidla nepřipouštíme. Většinu z nás šokovala zpráva a sdělení D. Hostýnkové, že opravdu končí s dlouholetým vedením sboru. Rozloučili jsme se s ní na společenském večeru. Děkujeme naší Drahušce za mnohé! Pod jejím vedením se

³⁹ LOUDOVÁ, Daniela. Šumavan zpívá už 150 let. *Klatovský deník* [online]. 2011 [cit. 2012-12-02]. Dostupné z: http://klatovsky.denik.cz/kultura_region/sumavan-zpiva-uz-let20110926.html

⁴⁰ O nás. SMÍTKA, Stanislav. *Šumavan Klatovy* [online]. [cit. 2011-11-15]. Dostupné z: <http://sbor-sumavan.webnode.cz/o-nas/>

sbor značně omladil, sbor má dnes na repertoáru náročná díla i moderních skladatelů, sbor získal mnohá ocenění na prestižních přehlídkách a festivalech. Přejeme naší sbormistryni mnoho štěstí a pevné zdraví do dalších let a ještě jednou děkujeme za námahu a čas, který sboru věnovala. A teď ještě zbývá přivítat nové vedení sboru. Je jím opět žena a opět Drahuška, a to jménem Lhotská! Přejeme jí mnoho úspěchů a pevné nervy.⁴¹

Období po odchodu Drahomíry Hostýnkové bohužel již nelze charakterizovat jako období, kdy ve sboru panovala stabilní situace, stálé vedení, a kdy se tedy těleso mohlo především soustředit na svoji uměleckou práci. Za posledních 13 let se totiž ve sboru vystřídali 4 různí sbormistři a jejich angažmá ne vždy probíhalo bez problémů a idyllicky. První z nich byla již zmiňovaná Drahomíra Lhotská. Ta však i přes prvopočáteční nadšení Šumavan opouští z pracovních a rodinných důvodů již po prvním roce svého působení v čele sboru.

Během jejího krátkého působení ve sboru se uskutečnilo několik akcí, z nichž za zmínku stojí jedna, která se konala 20. prosince v sále ZUŠ pro místní klub seniorů. Koncert byl poděkováním za poskytnutí prostor na zkoušky sboru. Tento koncert byl však zajímavý tím, že se jej zúčastnil známý herec Radovan Lukavský. Jednotlivé skladby Šumavanu se střídaly s poezií, kterou přednášel právě pan Radovan Lukavský. Šumavan zde přednesl 10 skladeb. Tuto významnou kulturní akci si nenechalo ujít přibližně 200 seniorů.⁴²

Šumavan měl ke dni odchodu Drahomíry Lhotské celkem 44 členů. Z toho bylo 12 sopranistek, 14 altů, 8 tenorů a 10 basů. Drahomíra Lhotská během svého působení v čele sboru přivedla několik nových členů a obohatila repertoár o sólové skladby.⁴³

Rok 2001 začal Šumavan bez vedení. Situaci vyřešila až schůze, která se uskutečnila 10. ledna. Zde bylo rozhodnuto, že novým předsedou sboru se stane Jan Duchek a sbormistrem Ing. Pavel Hřebec. Ten patřil k dlouholetým členům Šumavanu. Vstoupil do něj v roce 1977, tedy v době, kdy jej vedl ještě JUDr. Jiří Bílek. I z toho důvodu byl požádán několika členy sboru, aby se stal novým sbormistrem, aniž by však o tuto funkci vyvíjel jakoukoli snahu. Úplně bez zkušeností ale nebyl. V předcházejících letech totiž spolu

⁴¹ Kronika sboru Šumavan. nečíslováno

⁴² KŘÍŽ, Martin. Herec Radovan Lukavský navštívil klatovské seniory. *Klatovský deník*. 2000.

⁴³ Kronika sboru Šumavan. nečíslováno

s několika zpěváky a hudebníky nacvičil a několikrát provedl v kostelech a kaplích mimo Klatovy Českou mši vánoční J. J. Ryby „Hej Mistře“ a také Mši D-dur „Lužanská“ od Antonína Dvořáka. To dnes také Ing. Hřebec vidí jako pravděpodobně největší důvod toho, proč byl osloven. Ačkoli ho působení v Šumavanu velmi těšilo, přijetí sbormistrovství dlouho zvažoval vědom si velké náročnosti a odpovědnosti. I když věděl, že nemá potřebné hudební vzdělání, nabídku nakonec po velkém naléhání několika členů sboru přijal. Jedním z důvodů tohoto rozhodnutí byl fakt, že nechtěl jako dlouholetý člen vystavit Šumavan těžkostem a přerušení činnosti zvláště v roce významného výročí 140 let od založení. Pavel Hřebec postupně plánoval nabídnout sboru širší repertoár, ať už to měla být hudba současných autorů, klasická hudba, sbory z oper a operet, dále národní písně a jejich úpravy, duchovní hudbu i spirituály.⁴⁴

Sbormistrovskou premiérou se stal tradiční Festival duchovní hudby. V rámci tohoto již pátého ročníku festivalu vystoupil Šumavan dokonce dvakrát na dvou různých místech. Kvůli náhlému onemocnění sbormistra Pavla Hřebce se na tomto koncertu ujal dirigování sboru Stanislav Smítka. Z programu Festivalu duchovní hudby byl pořízen záznam, jenž byl posléze vydán na CD. Šumavan na něm má svůj záznam písně od P. Ebena. Vrcholem sezóny byl Slavnostní koncert ke 140. výročí založení pěveckého sboru Šumavan, který se uskutečnil v Klatovech 30. října. První polovina koncertu obsahovala písňovou tvorbu českých skladatelů. V druhé polovině koncertu byla provedena původní varhanní verze Mše D-dur „Lužanské“ od Antonína Dvořáka. Sbor si při této příležitosti připomněl ještě jedno výročí, a to 30 let pod zřizovatelem Stálou divadelní scénou Klatovy. Večer byl zakončen slavnostním pohoštěním za účasti zástupců mnoha sborů ze západních Čech a tehdejšího předsedy Okresního úřadu p. Petru.⁴⁵

Ve středu 9. ledna 2002 proběhla namísto první lednové zkoušky valná hromada sboru. Té předcházelo jednání výboru, které však poznamenala velká neúčast. Hlavním úkolem valné hromady, která měla schválit plán činnosti sboru na rok 2002 a zejména zvolit nového předsedu, protože dřívější předseda PhDr. Jan Duchek přijal tuto funkci pouze do jubilejního koncertu ke 140. výročí sboru. Sbormistr Ing. Pavel Hřebec vystoupil s vlastním hodnocením uplynulé sezóny, která byla z jeho pohledu úspěšná, dále naznačil rámcovou představu o činnosti sboru v roce 2002. V průběhu diskuse se ale ozvaly kritické

⁴⁴ Hřebec, Pavel (7. 6. 2012). Pers. kom.

⁴⁵ Kronika sboru Šumavan. nečíslováno

hlasy k oběma předneseným tématům, ale k žádným závěrům se nedospělo. Podařilo se ale zvolit nového předsedu sboru, kterým se stal MVDr. Stanislav Smítka.

Následující zkouška 16. ledna byla zahájena novým předsedou a zároveň druhým sbormistrem Smítkou s tím, že sbormistr Hřebec se dostaví o něco déle. Tak se skutečně stalo. Ing. Hřebec ale dorazil pouze s oznámením své rezignace, kterou zdůvodnil m.j. opozicí v sekci basů. Funkci tedy na krátkou dobu převzal Stanislav Smítka. Jako sbormistr setrval Ing. Pavel Hřebec tedy pouhý rok. Při svém odchodu předal Šumavanu i tehdejšímu zřizovateli (Stálé divadelní scéně Klatovy) dopis s důvody jeho odstoupení. Důvody dodnes nepovažuje za malicherné, v opačném případě by se totiž nerozhodl opustit sbor po 24 letech aktivní účasti. V době působení Ing. Hřebce přibyli dva noví členové.⁴⁶

Dočasný sbormistr Stanislav Smítka se pustil do jednání o převzetí sbormistrovství s paní PaedDr. Miladou Bláhovou. Ta nakonec vyslovila s převzetím funkce souhlas podmíněný zkušebním obdobím do konce června. V tomto období by si měly obě strany, tedy sbor na straně jedné a sbormistryně na straně druhé, ujasnit, zda jim bude spolupráce vzájemně vyhovovat. Nová sbormistryně chtěla pokračovat v práci jejích předchůdců.

4. září vyhlásil předseda sboru na přání současné sbormistryně referendum k otázce, přeje-li si sbor, aby v jeho čele i nadále setrvala sbormistryně Milada Bláhová. Hlasování bylo tajné a z dvaceti přítomných byli všichni pro. Poté zavolal předseda sboru paní Bláhové a jeden z členů pro ni dojel domů, kde čekala na výsledek referenda. Po svém příjezdu seznámila členy s jejími záměry na další sezónu.⁴⁷

Jednou z nejvíce významných akcí za dobu působení Milady Bláhové v čele Šumavanu byl koncert uspořádaný v klatovském divadle 22. října 2003, kde Šumavan vystoupil spolu britským mužským sborem Risce Male Choir, původem z Walesu. Šumavan se zde stal hostitelem tohoto téměř padesátičlenného sboru, jehož druhý koncert se konal v Písku. Další akce byla v rámci jarního otevírání Valdštejnské zahrady v Praze v areálu Senátu ČR 17. dubna 2004, kam pozval senátor Ing. Smutný každý rok jiný sbor ze svého volebního obvodu. V roce 2004 vyšla řada na Šumavan.⁴⁸

⁴⁶ Hřebec, Pavel (7. 6. 2012). Pers. kom.

⁴⁷ Kronika sboru Šumavan. nečíslováno

⁴⁸ ASCHENBRENNER, Vít. Sborový koncert v divadle. *Klatovský deník*. 2003.

Významnou událostí roku 2005 bylo založení občanského sdružení s názvem Pěvecké sdružení Šumavan. Založení se ujalo několik členů sboru. Hlavním důvodem bylo schůdné a průhledné zabezpečení honorování sbormistryně a zajištění možnosti přijímat honoráře za vystoupení, dotace a eventuálně i sponzorské dary. Ministerstvo vnitra provedlo 29. listopadu 2005 registraci a schválilo stanovy.

I rok 2006 byl z pohledu Šumavanu významný. Proběhlo totiž natáčení zvukového nosiče. Natáčení se konalo v husitském kostele a zvukové režie se ujal pan Jiří Churáček. 22. prosince pak proběhla významná akce, a sice Vánoční koncert, který byl spojen se křtem této, historicky první studiové nahrávky sboru. Tato akce se konala v kostele Církve československé husitské. Mezi „polévači“ CD byli místostarostka Věra Tomaierová, dále farářka husitské církve Lenka Palčovičová a ředitel ZUŠ Klatovy Josef Gabriel. CD obsahuje celkem 21 skladeb. Objevují se zde lidové skladby, dále také např. spirituály anebo skladby od autorů, jakými je Camille Saint-Saens.

Během roku 2008 se do čela sboru kvůli zdravotním procedurám sbormistryně dostal student sbormistrovství na PedF ZČU v Plzni Jaroslav Pleticha.⁴⁹

Počátek roku 2009 byl ve znamení oficiální změny u sbormistrovského pultu a odchodu Šumavanu od svého zřizovatele, tedy od Stálé divadelní scény Klatovy. Obě záležitosti se řešily 7. ledna na plenární schůzi. Opuštění Stálé divadelní scény proběhlo po vyhodnocení situace a usouzení, že setrvání zde nepřináší sboru žádné výhody. Sbormistryně PaedDr. Milada Bláhová se rozhodla vzdát své funkce, neboť se jí dle jejích slov nepodařilo pozvednout úroveň sboru a spolupráce sboru s vedením není podle jejích představ. Tyto důvody uvedla v krátkém dopise zaslaném výboru Šumavanu. Následně vstoupil prezident sboru do jednání o sbormistrovské funkci s Jaroslavem Pletichou, který s jejím přijetím bez zbytečného prodlení souhlasil.⁵⁰

O Jaroslavu Pletichovi byla zmínka již v kapitole o hudební škole. Sám je členem několika hudebních souborů, mezi nimi např. Dechového orchestru mladých Základní umělecké školy Josefa Kličky v Klatovech, k tomu řídí pěvecké sbory spadající pod ZUŠ. Každoročně v Klatovech pořádá několik velkých hudebních akcí, mezi něž v uplynulých letech patřily například Večery filmové hudby, koncert s hity skupiny Queen přepsanými pro symfonický orchestr anebo muzikál Pomáda. Působil také v Kolegiu pro duchovní

⁴⁹ Kronika sboru Šumavan. nečíslováno

⁵⁰ Bláhová, Milada (5. 6. 2012). Pers. kom.

hudbu a Nové české písní. Zajímavostí po příchodu Jaroslava Pletichy bylo vyhlášení konzultační hodiny po zkouškách sboru v restauraci Segafredo, kam se zpěváci mohou v libovolném počtu odebrat.⁵¹

První akcí nového sbormistra byla oslava narozenin Dr. Jiřího Bílka v, která proběhla v klatovském Hifiklubu. Večer byl nazvaný Kytice tónů.⁵²

Významnou akcí roku 2010 byl pak Absolventský koncert konaný 28. dubna v Plzni. Ten je součástí Pletichova studia sbormistrovství na Katedře hudební kultury ZČU v Plzni. Koncertu se spolu se svými soubory účastnili ještě další dva sbormistři ze třídy Doc. PaDr. Zdeňka Vimra, a sice Lada Duspivová se sborem Paleta a Martin Červenka s Železnorudským smíšeným sborem.⁵³

Do konce roku účinkoval sbor na několika akcích, z nichž účinkování na dvou z nich pro něj bylo do té doby dosti nezvyklé. Neoriginálnější byla A Night At The Opera. Zde mohl Šumavan okusit zajímavé spektrum hudebních činností, kterému se jeho nový sbormistr věnuje. Šumavan zde byl pěveckým doprovodem, přičemž hlavním účinkujícím se zde stal plzeňský revival kapely Queen s názvem Pilsen Queen Tribute. Koncert se odehrál v klatovském divadle 18. listopadu 2010. Jako sólistka zde mimochodem vystoupila také členka opery Divadla J. K. Tyla v Plzni Valentina Chavdarová a kromě Šumavanu zde jako doprovod vystoupil i sbor Fialky a také Pošumavský Big Band.⁵⁴

Druhou neméně zajímavou akcí bylo společné provedení Mše D-Dur „Lužanské“ od Antonína Dvořáka, které se uskutečnilo 7. listopadu 2010 v Jezuitském kostele v Klatovech a 14. listopadu v kostele sv. Václava Sušici. Na akci spolu vystoupily sbory Šumavan, Svatobor a Železnorudský smíšený sbor. Doprovodným tělesem zde byl Dechový orchestr mladých ZUŠ Klatovy. Jako sólisté zde vystoupili Adéla Lučanská (soprán), Eva Bartošová (alt), Pavel Hřebec (tenor) a Jan Fraus (bas). Varhanní doprovod zde obstarala Nikol Kupčíková.

⁵¹ Pleticha, Jaroslav (9. 6. 2012). Pers. kom.

⁵² Pěvecký sbor Šumavan má nového sbormistra. POUZA, Ludvík. *Klatovský deník* [online]. 2009 [cit. 2012-06-12].

⁵³ Kronika sboru Šumavan. nečíslováno

⁵⁴ PAVLASOVÁ, Jana. Queen vystoupí netradičně s orchestrem a sbory. *Klatovský deník* [online]. 2010 [cit. 2012-11-05]. Dostupné z: http://klatovsky.denik.cz/kultura_region/queen-vystoupi-netradicne-s-orchestrem-a-sbory.html

Následující rok čekal Šumavan po mnoha letech zahraniční zájezd do Holandska. Několik dní před jeho uskutečněním však zasáhla sbor smutná zpráva o úmrtí jeho dlouholetého sbormistra JUDr. Jiřího Bílka. Ten zemřel 22. února ve věku 92 let.

Zájezd do Holandska, konkrétně do spřáteleného města Heemskerk se uskutečnil od čtvrtka 3. března do neděle 6. března. Šumavan během něj absolvoval 2 koncerty, jeden společný s místními sbory a jeden samostatný.⁵⁵

Zbytek tohoto roku byl ve znamení příprav na oslavy výročí 150. let od založení sboru. V jejich rámci se konaly dvě akce. První z nich proběhla 10. října v Hifiklubu v Klatovech, kde bylo promítáno nové DVD o historii Šumavanu, o jehož vznik se postaral Jan Duchek. Hlavní akcí byl ale koncert konaný 16. října v Jezuitském kostele v Klatovech, na němž zazněla Korunovační mše od W. A. Mozarta za spoluúčasti dalších pražských a plzeňských sólistů. Na koncertu zazněly i další písně ze současného repertoáru Šumavanu.

Na závěr je nutné dodat, že Šumavan má v současnosti 44 členů, přičemž nový sbormistr J. Pleticha přilákal hned svým příchodem několik nových mladých zpěváků. Výhodou Šumavanu v současnosti je, že do něj automaticky nastupují odrostlé členky sboru Fialky, které J. Pleticha také vede. Nejstaršímu členovi je v tuto chvíli 76 let, nejmladšímu 16 let. Věkový průměr v posledních letech klesl o 4 roky. I proto se Šumavan v repertoáru zaměřuje spíše na současné autory, protože pro mladé členy sboru je současná tvorba přitažlivější. Ve větší míře se začínají zpívat také zahraniční věci, klasická tvorba je ale spíše na ústupu.⁵⁶

⁵⁵ Kronika sboru. nečíslováno

⁵⁶ LOUDOVÁ, Daniela. Šumavan zpívá už 150 let. *Klatovský deník* [online]. 2011 [cit. 2012-06-10]. Dostupné z: http://klatovsky.denik.cz/kultura_region/sumavan-zpiva-uz-let20110926.html

5 Kolegium pro duchovní hudbu

Ačkoli v Klatovech, jakožto v menším městě, převažují obecně soubory zaměřující se na nonartificiální hudbu, najde se zde i jeden soubor, který z tohoto trendu vybočuje a který se kvalitou zařazuje na špičkovou úroveň mezi jemu podobnými tělesy jinde v Čechách. Jedná se o Kolegium pro duchovní hudbu. Tento komorní smíšený sbor byl založen v roce 1996 dvěma tehdy vysokoškolskými studenty a hudebními nadšenci Štěpánem Špádem a Vítem Aschenbrennerem. Právě pod vedením druhého jmenovaného soubor od té doby funguje. Již od svého vzniku se Kolegium zaměřuje na specifický repertoár, čímž vyplňuje prostor mezi ostatními klatovskými sborovými tělesy. Jedná se o repertoár tvořený ze značné části duchovní hudbou od středověku až po dvacáté století. Významné postavení má však zejména liturgická hudba 18. století, která je spjata s tímto regionem. Zdrojem pramenů pro sestavení takového repertoáru je sbírka starých hudebnin klatovského děkanského kostela, která je v současné době deponovaná ve Vlastivědném muzeu Dr. Hostaše v Klatovech, částečně také další regionální pramenné komplexy hudebnin. Vít Aschenbrenner při přípravě repertoáru pro sbor využívá mimo jiné také výsledky své dlouhodobé badatelské činnosti, která je orientována na hudební dějiny Klatov a okolí v 17. a 18. století. Dalším cílem souboru je seznamování klatovského publika s významnými liturgickými kompozicemi předních českých a světových skladatelů (Dvořákova Mše D-dur, Krönungsmesse od W. A. Mozarta, atd.).

Od roku 2008 navíc Kolegium pro duchovní hudbu zastřešuje festival duchovní hudby „Šumava-Bayerischer Wald“. Ten se koná každoročně v česko-bavorském pohraničí. Festival je nesoutěžním setkáním pěveckých sborů, instrumentálních souborů a přátel sborového zpěvu převážně z České republiky, Německa, ale i dalších evropských zemí. Festival byl založen v roce 1997 Spolkem pro vokální a komorní hudbu Leatitia. Cílem tohoto festivalu je záchrana středoevropského kulturního dědictví, spočívajícího na křesťanských základech a oživením jednotlivých kostelů česko-bavorského pohraničí přispívat k přeshraničnímu setkávání evropských národů a jejich vzájemnému dialogu nejen v oblasti duchovní hudby, ale také ke zvýšení kulturní atraktivity středoevropského regionu. Festival se koná každoročně na přelomu května a června především v lokalitách

česko-bavorského pohraničí na obou stranách hranice. V posledních letech se však místa konání rozšířila v Čechách i mimo Plzeňský kraj na území Karlovarského kraje a Prahy.⁵⁷

Soubor Kolegim pro duchovní hudbu si od svého vzniku již získal řadu stálých posluchačů, což potvrzuje fakt, že podobné těleso má v kulturním životě Klatov své místo. Mimo jiné koncertoval již také v holandském městě Heemeskerk anebo v německém Zwieselu.

Od roku 2005 organizuje také řadu počinů, které jsou náročné nejen interpretačně, ale i organizačně. Tím byla například světová premiéra kantáty Credo mrtvých od Leopolda Eugena Měchury anebo dramaturgicky objevený koncertní projekt k 320. výročí klatovského zázraku s obrazem Panny Marie jmenující se „Bohorodička Krví se Potící“. Další rok Kolegium opakovaně provedlo monumentální Missu Sancti Henrici, jejímž autorem je Heinrich Ignaz Franz Biber, dále připomnělo 215. výročí úmrtí W. A. Mozarta provedením jeho Requiem. Téhož roku se soubor výrazně podílel také na projektu Musica sacra bohemica, který je organizován v bavorském městě Zwiesel v rámci Landesausstellung Bayern-Böhmen: 1500 Jahre Nachbarschaft.

Dalším úspěšným počinem bylo provedení Dvořákovy mše D dur, op. 86 a také provedení Missy e-moll Antona Brucknera v rámci Festivalu duchovní hudby „Šumava-Bayrischer Wald“. To proběhlo v roce 2009 a Kolegium na něm spolupracovalo s bavorským sborem NovAntica pod vedením Stefana Urlbauera.

Za dosavadní vrchol dramaturgie sboru lze označit roky 2010 a 2011. V roce 2010 se Kolegium významně podílelo na hudebním doprovodu v rámci oslav 750. výročí založení města Klatovy, a to zejména opětovným koncertním provedením Měchurova Credo mrtvých. Soubor byl zařazen také do programu Mezinárodního festivalu komorní hudby, který pořádalo město Klatovy.

Roku 2011 oslavilo Kolegium a současně i jím pořádaný festival duchovní hudby 15. výročí. S pražskými sbory pak uvedlo na festivalových koncertech Dvořákovu Te Deum, dále Te Deum Justina Heinricha Knechta z klatovského hudebního archivu a symfonickou skladbu Žalm 47 od Josefa Klíčky.

Sbor dále dlouhodobě spolupracuje se studenty a také s absolventy Katedry hudební kultury Pedagogické fakulty Západočeské univerzity. Pravidelně vystupuje při

⁵⁷ O festivalu. *Evropský festival duchovní hudby Šumava-Bayrischer Wald* [online]. [cit. 2012-10-02]. Dostupné z: <http://www.fdh.sumavanet.cz/fdh/cs/ofestivalu.html>

koncertech duchovní hudby a při významných liturgických slavnostech na západě Čech. Jedná se například o města Plzeň, Tachov, Přeštice, Bor a další místa.

Kolegium pro duchovní hudbu mimo jiné také spolupracuje se sdružením Klatovské katakomby, které zajistilo nákladnou a velmi významnou rekonstrukci a znovuootevření katakomb, které jsou evropským unikátem. Právě v listopadu 2011 účinkovalo Kolegium na otevření nové expozice katakomb. Zde zazněla Mozartova *Dominicus-Messe*. Díky spolupráci se zmiňovaným sdružením může také realizovat nepřilíš provozovaná díla, některá z nich dokonce v obnovených premiérách. Za zmínku stojí například provedení Brixioho zhudebnění cyklu nešporních žalmů *Vesperae Solennes de Confessore*, pocházejícího z hudebního archivu klatovské jezuitské koleje. Obnovená premiéra proběhla v roce 2007.⁵⁸

S výjimkou Kolegia pro duchovní hudbu se v Klatovech vážné hudbě příliš souborů nevěnuje. Nejčastěji ji mohou proto posluchači slyšet na pravidelně pořádaných školních koncertech zdejší Základní umělecké školy. Zde ji hrají jednotliví žáci, ale i soubory, které vytváří někteří učitelé v rámci své třídy, občas bývá také vytvořen soubor složený z jednotlivých učitelů ZUŠ, ten pak vystupuje s náročnějším repertoárem buďto v sále klatovské radnice anebo v klatovském divadle. Dalším tělesem, které má ve svém repertoáru vážnou hudbu, je také Symfonický orchestr ZUŠ, kterému je věnována samostatná kapitola. Artificiální hudbu lze v Klatovech zaslechnout také občas od interpretů, kteří do Klatov zavítají z jiných měst a výjimečně i ze zahraničí. Tyto koncerty se pak konají na výše uvedených místech, tedy na klatovské radnici anebo v divadle. Vážná hudba je jinak také součástí repertoáru některých souborů, u nichž však netvoří kmenový základ jejich repertoáru. Příkladem takového tělesa může být například pěvecký sbor Šumavan či Klatovské klarinetové kvarteto.

⁵⁸ ASCHENBRENNER, Vít. Kolegium pro duchovní hudbu Klatovy. *Klatovské katakomby: Hudební spolupráce* [online]. [cit. 2012-10-02]. Dostupné z: <http://www.katakomby.cz/baroknijezuitskeklatovy/partnerikatakomb/sborkolegium.aspx>

6 Počátky rocku v Klatovech

O západních Čechách je známé, že byli a doposud jsou rockové hudbě nakloněny více, než zbytek republiky. Tento trend samozřejmě neminul ani Klatovy. Je dokonce až s podivem, že se zde, na tehdejší dobu tvrdá, kytarová hudba začala prosazovat již v polovině šedesátých let, tedy s nijak výrazným zpožděním oproti zbytku západního světa, odkud pocházela. Během posledních několika desítek let zde pochopitelně vzniklo a zaniklo spoustu bigbeatových skupin, vyskytla se tu však jména, která kvalitou svojí produkce výrazně předčila ty ostatní, méně významné. Ta budou zmíněna v následujících odstavcích.

První taková kapela, která v Klatovech vznikla, se jmenovala „The Wikings“. Jejím zakladatelem byl Antonín Rybáček, který zde hrál na kytaru. Ten dodnes rád připomíná, že právě on je zakladatelem „první decibelové hudby v Klatovech“. Zpěvákem této kapely byl Václav Vorel. V roce 1965 došlo k jejímu přejmenování na „Winston“. Kapela hrála nejznámější skladby z éry rock'n'rollu i na ní navazujících stylů. Velký význam pro kapelu měl rovněž příchod Jana Kličky, který v ní hrál na saxofon. Díky nejvýše dosaženému hudebnímu vzdělání ze všech členů byl určen kapelníkem tělesa. O vysoké úrovni této kapely svědčí i fakt, že dosahovala v Klatovech jako jedna z mála nejvyššího procentuálního ohodnocení od komise Okresního kulturního střediska. Podle něj mohla být kapela hodnocena při živých vystoupeních. Ohodnocení bylo určováno na přehrávkách, které se konaly zhruba každé dva roky. Část repertoáru v té době byla zpívána anglicky a část česky. Je nutné zmínit, že kvůli tomu do počátku normalizace nevznikaly ani žádné problémy s úřady. Ty nastaly až počátkem 70. let, a tak bylo rozhodnuto o přejmenování souboru na název „Dragouni“. Prakticky po celou dobu své existence kapela fungovala pod Stálou divadelní scénou, a tak měla k dispozici ke zkouškám divadelní prostory.⁵⁹

V roce 1968 se kapele podařilo dokonce vyjet koncertovat do východního Berlína. Zde strávila 4 dny, během nichž dvakrát vystoupila s německou kapelou Lidosextet. Zajímavostí tohoto roku je rovněž koncert v kavárně Slavie, který se konal den po příjezdu sovětských vojsk. Na akci dorazilo zhruba deset lidí a kapela se aktuální atmosféru snažila vyjádřit alespoň tím, že během celého večera zazněly pouze smutné písně. Právě kavárna

⁵⁹ Rybáček, Antonín (13. 1. 2013). Pers. kom.

Slavie se stala pro vystupování skupiny jedním ze zásadních míst. Kapela zde na základě dohody s vedoucím podniku Václavem Svobodou hrála každý čtvrtek během mnoha let a již od druhé akce se může pochlubit tím, že kavárnu s výjimkou zmiňovaného večera z konce srpna 1968 pravidelně posluchači zcela zaplňovali.

V 70. letech začali Dragouni i díky dechové sekci, kterou ke kapele přivedl Jan Klička, vystupovat na maturitních plesech apod. V druhé polovině 70. let však došlo k odchodu některých muzikantů do kapely UFO, což prakticky způsobilo konec tělesa v dosavadní podobě. Zároveň však tento konec odstartoval vznik nové kapely, kterou založili bývalí hudebníci z dechové sekce Dragounů. Kapela byla pojmenována Klatovští dragouni a zaměřila se výhradně na klasickou dechovku.⁶⁰

K významným hudebním souborům patřila od svého vzniku v polovině sedmdesátých let až do roku 2012 i rocková formace Fontana. Ta se zaměřovala především na hudbu od rockových skupin, jako například Deep Purple, kterou doplňovala vlastními texty v češtině.

K raným rockovým formacím v Klatovech patřila rovněž skupina Nutrax, která hrála v letech 1966 – 1973. Později z ní vznikla formace UFO.

Další kapelou, od které mohli Klatované v dobách totality zaslechnout rovněž rockovou hudbu, byla kapela nesoucí název Ananas, později změnila název na Mars, pod kterým hraje dodnes již prakticky dvacet let. Její produkce není však výhradně zaměřena na rock, a tak nabízí posluchačům směs skladeb z oblasti country, rocku, popu a také dechovky, v tomto případě však hrané pouze na klávesy.

Rocková hudba se však o oblíbenost i v Klatovech přetahovala s dalšími hudebními směry. To se projevovalo například v porovnávání návštěvnosti tzv. odpoledních čajů, které se v jednotlivých klubech konaly téměř každý den.

Jednou z kapel, která patřila mezi nejoblíbenější, byly bezesporu Ptáčata. Ti se zaměřovali na starší písně středního proudu a dlouhá léta sklízeli jako jedni z mála (podobně jako Dragouni) nejvyšší hodnocení od přehrávkové komise. Významný byl i čistě instrumentální soubor Kvartet Zdeňka Urbana.⁶¹

Specifickým souborem byli jazzově zaměřeni UFO, kteří vznikli okolo roku 1973 a koncertovali až do července 2011. Toto uskupení tvořili bývalí členové skupin Dragouni a

⁶⁰ Rybáček, Antonín (13. 1. 2013). Pers. kom.

⁶¹ Buriánek, Aleš (12. 1. 2013). Pers. kom.

Nutrax. Na rozdíl od výše zmiňovaných rockových kapel hráli UFO vlastní písně s vlastními texty. Stejně jako Dragouni či Ptáčata, získávali u povinných přehrávek nejvyšší hodnocení. Za největší úspěch kapely lze považovat účast na Festivalu angažované písně v Sokolově. Podařilo se jí totiž postoupit přes okresní a krajské kolo soutěže až do celostátního, které bylo právě tvořeno formou takovéto přehlídky. Zajímavostí je, že o kapele UFO se (zejména v prvních letech její existence) v Klatovech mezi širší veřejností prakticky nevědělo. Koncertovat jezdila totiž především do jiných měst, velmi často např. na Železnou Rudu.⁶²

⁶² Buriánek, Aleš (12. 1. 2013). Pers. kom.

7 Současnost – nejvýznamnější hudební uskupení

V současné době je v Klatovech řada hudebních kapel a souborů, z nichž některé existují pouze formálně a prakticky nevystupují, jiné naopak vystupují pravidelně a těší se velké oblibě nejen místních posluchačů, ale i fanoušků z Prahy, Plzně a dalších měst. S výjimkou Kolegia pro duchovní hudbu, Symfonického orchestru a dalších, menších souborů ZUŠ mají všechny další tělesa v Klatovech společnou jednu vlastnost, a sice tu, že se věnují nonartificální hudbě. Důvody, proč tomu tak je, jsou uvedeny v kapitole věnované Kolegiu pro duchovní hudbu. V dalších aspektech, jakými jsou oblíbenost nebo kvalita jejich hudební produkce, se však klatovské soubory již výrazně odlišují. Jednou z příčin je fakt, že v období po roce 2000 zde vzniklo opravdu mnoho nejrůznějších těles od „punkerů“ zasažených třicet let opožděnou punkovou vlnou až po komorní tělesa na velmi vysoké úrovni. Mezi těmi, u nichž je jasně vymezený a rozpoznatelný umělecký hudební směr, se vyskytují i takové soubory, u nichž se to s určitostí říci nedá. Přesto navzdory tomu, že s trochou nadsázky každá jejich píseň spadá do jiného žánru, jsou i tyto soubory schopny tvořit hudbu, kterou oceňují jednak posluchači a jednak i odborné kritiky.

Jednou z klatovských kapel, kterým se dostalo uznání nejen v rámci regionu, ale v rámci celé republiky, jsou trash metaloví Asmodeus. Tato skupina vznikla v roce 1988. Za neoficiální vznik lze však označit již rok 1987, kdy se okolo kapelníka Miloše Bešty, dodnes hlavní postavy kapely, začalo tvořit první hudební uskupení. Během prvních dvou let kapela vystřídala názvy Massacr, Rsscator a Attack. V roce 1988 musela kapela kvůli problémům s tehdejšími OV KSČ přistoupit ke změně názvu z Attack na Asmodeus, což byl název jedné písně brněnské metalové legendy Root. Kapela v počátcích hrála jednak převzaté písně, jednak také vlastní tvorbu. Od roku 1989 se kapela dostává do širšího podvědomí u metalově založených fanoušků nejen v Klatovech, ale i jiných městech, i díky tomu začíná častěji hostovat se známými metalovými jmény, jako jsou například výše zmiňovaní Root. První desku kapela vydala v roce 1992, od té doby dodneška jich má na svém kontě pět. Kromě toho vydala pět demosnímků a natočila pět videoklipů. Všechny se objevily na jejím DVD z roku 2008. Zajímavostí je, že na jednom z nich účinkuje i známý herec Saša Rašilov. Písně této kapely se také objevily na několika metalových kompilacích. Asmodues jsou charakterističtí technicky náročnou a propracovanou tvrdou hudbou,

stejně tak neméně propracovanou a velmi specifickou textovou složkou. O velkém hudebním cítění členů skupiny svědčí například i fakt, že na křest své desky v roce 2006 pozvala jako hosta, který zde také vystoupil, Klatovské klarinetové kvarteto, tedy hudbu zdánlivě naprosto neslučitelnou, i přesto se tento krok setkal s úspěchem.⁶³

Zmiňované Klatovské klarinetové kvarteto, které dříve mělo ještě přívlastek „Junior“, patří mezi komorní tělesa ve městě ke špičce. Ačkoli koncerty tohoto souboru nejsou v poslední době příliš časté, lze říci, že pro posluchače jsou vždy velkým zážitkem. Málokoho navíc překvapí fakt, že jednotliví členové kvarteta jsou absolventy zdejší ZUŠ, kde již spolu vystupovali. Repertoár kvarteta je složen ze skladeb světových i českých hudebních velikánů. Tvoří jej např. koncertní polky od Bedřicha Smetany, skladby od W. A. Mozarta, G. F. Händela, J. S. Bacha, preludia od G. Gershwina, moderní komorní hudba Paula Harveyho, dále také polky od Karla Vacka a Jaromíra Vejvody, jazzové skladby Jaroslava Ježka, Scotta Joplina, Mirko Lostaka, atd. Při výčtu jednotlivých skladeb nechybí například Na krásném modrém Dunaji, Vodní hudba, Malá noční hudba, Montiho čardáš, The entertainer, Bugatti step, Škoda lásky a mnoho dalších známých děl. Sestavu tvoří hráči Jan Auermüller (1. klarinet), Václav Štich (2. klarinet), Bohumír Kopecký (3. klarinet), Jan Hrdina (basklarinet). V některých písních se k hráčům přidává i zpěvačka Barbora Kopejtková. S výjimkou zpěvačky je každý z hráčů členem i dalších místních kapel. V poslední době těleso však vystupuje jen výjimečně. V letech 2011 a 2012 to bylo jen 5 koncertů za rok.⁶⁴

Za další významnou kapelu lze označit rockovou formaci Head Down. Ta vznikla v roce 1996 původně jako kapela zaměřená na žánr grunge. V průběhu let se však od tohoto stylu výrazně odchýlila, a tak dnes sama sebe označuje za rock či pop rock. Frontmanem kapely, kapelníkem a v současnosti i jejím manažerem je Lukáš Dio. Ten je zároveň v současnosti jediným původním členem. Právě díky jeho profesionálnímu přístupu patří Head Down ve svém stylu ke špičce v regionu. Jako jediná místní kapela se mohou Head Down pochlubit spoluprací s agenturou a vydavatelstvím Milana Hermana, která probíhala od roku 2006. Milan Herman je známý jako porotce úplně první řady pěvecké televizní soutěže Česko hledá superstar. Pod jeho vydavatelstvím vydala kapela desku Open 24Hours, která se setkala s úspěchem a kapelu nejvíce proslavila. Ke třem

⁶³ Historie kapely. *Asmodeus* [online]. [cit. 2013-01-17]. Dostupné z: <http://www.asmodeus.info/>

⁶⁴ *Klatovské klarinetové kvarteto* [online]. [cit. 2013-01-17]. Dostupné z: <http://www.klarinet-kvartet.cz/>

písním z této desky byly natočeny i videoklipy. První písní s klipem se stala Reality show, ta se objevila i v soutěži Výtah na televizi Óčko, kde se postoupila do druhého kola. Další píseň, na níž byl natočen klip, se jmenovala Can't get you of my head a je zajímavostí, že natáčení tohoto klipu proběhlo jako součást studentského filmu BULLWAR. Jedna jejich píseň zazněla i ve filmu Labirynt, který měl premiéru v roce 2012. Head Down vystoupili v roce 2009 také v zahraničí, a sice v rakouském Hogbaru. Zde hrála na koncertě uspořádaném spřátelenou rakouskou kapelou Devolution, kterou později pozvali Head Down na oplátku do Klatov. Původně tříčlenná kapela fungující ve složení kytara, basa, bicí, zpěv se v roce 2008 rozrostla ještě o druhého kytaristu. O tři roky později se Lukáš Dio, který do té doby zpíval a zároveň hrál na kytaru, rozhodl pro další změnu, a sice přizvání ještě jednoho kytaristy s tím, že sám zůstane nadále pouze zpěvákem. To se sice podařilo, nicméně nový kytarista po půl ročním působení v této kapele znovu odešel, a tak bylo rozhodnuto o návratu k předchozímu čtyřčlennému „modelu“. Během onoho půlroku, kdy kapela fungovala v pěti členech, se jí však podařilo dosáhnout jednoho významného úspěchu. V mezinárodní soutěži kapel Skutečná liga, která se každoročně koná v Praze, Head Down postoupili přes několik kol, v nichž soutěžily desítky kapel, až do finále soutěže konaného v Hard Rock Cafe Praha a zde obsadili celkovou čtvrtou příčku. Žádné jiné kapele z Klatov se v posledních letech podobný úspěch v tak uznávané soutěži nepodařil. O její významnosti svědčí i fakt, že někteří porotci byli i cizích národností (Skotsko, Austrálie, Kanada) a v porotě usedl mimochodem i tajemník prezidenta Klause Ladislav Jakl. Momentálně v kapele proběhla již několikátá výměna baskytaristy a zároveň probíhá hledání nového bubeníka. Hned poté by Head Down měli dotočit další desku, kterou již mají rozpracovanou.⁶⁵

Jednou z nejúspěšnějších a také nejoriginálnějších kapel v Klatovech jsou momentálně BTnJ. Tato velice svérázná formace označuje svůj hudební styl jako „německou dechovku s prvky anglického golfu“. Ve skutečnosti je její styl směsí funky, rapu, rocku a dalších stylů. Specifikem kapely je příčná flétna, která doplňuje kytaru, baskytaru, klávesy, bicí. Jedná se pravděpodobně o jedinou klatovskou kapelu, která se může pochlubit tím, že v minulosti koncertovala i ve Velké Británii. To bylo v roce 2009 a došlo k tomu díky spolupráci se skotským hudebníkem „MC Tallestmanem“, který se ke

⁶⁵ Profil kapely Head Down na *Bandzone.cz* [online]. 2013 [cit. 2013-01-19]. Dostupné z: <http://bandzone.cz/headdown>

kapela občas připojoval. Kapela doposud vydala čtyři alba. Při vydání každého z nich i během následujícího turné pak sama sebe stylizovala vždy do určité role dle tematického zaměření desek, které dokážou zaujmout již samotnými názvy. Jednalo se o „The best of azbest“, „Chlapi v chlupu“, „Myslivci, co chceš“ a „Hrozen buzen“. Vydání každé z nich doposud provázelo vždy kvalitní promo, přičemž nechyběly zajímavé kostýmy ani komičnost. Nutno podotknout, že tato image a stylizace hudebníků byla vždy velmi svérázná a kontroverzní. Například klip, kterým kapela zvala na své turné k desce „Myslivci, co chceš“, se setkal s velmi ostrým odsouzením ze strany myslivců. V případě poslední desky „Hrozen buzen“ se kapela pro změnu stylizovala do rolí homosexuálů. Na konci roku 2012 navíc představila nový klip k titulní písni alba s názvem „Homo“. Jedná se o sestřih, kdy jednotlivé sloky zpívají „na playback“ pražští bezdomovci. I tento klip se dočkal velkého ohlasu u veřejnosti, v tomto případě však již nikoli negativního, ba naopak. Právě tento neobvyklý přístup k věci v kombinaci se schopností dělat kvalitní hudbu získává kapela čím dál více fanoušků. Ti se v případě této kapely rádi nechají zlákat množstvím a pestrostí hudebních stylů, kvalitní a technicky dobře zpracovanou hudební složkou, texty, vysokou kvalitou nahrávek i videoklipů a samozřejmě pořádnou dávkou humoru, ironie a všudypřítomné recese. BTnJ lze v současnosti označit za nejoblíbenější klatovskou skupinu, která si získala spoustu fanoušků i v řadě dalších měst. Prorazit dokázali dokonce i v Praze. O tom, že kapela již není bezejmenná, svědčí i fakt, že recenze na její poslední desku se objevily i v mnoha uznávaných médiích, příkladem může být nejčtenější magazín o současné populární hudbě „Rock and Pop“.⁶⁶

Pokud byla řeč, o recesi, je třeba zmínit ještě jednu klatovskou kapelu. Tou je dle svých vlastních slov „těžkotonážní tanz-metalová formace ze Šumavy“ Trautenberk. Svým označením kapela naráží na tělesné proporce některých svých členů a zároveň nastiňuje, jaký hudební styl je jí vlastní. Pojem tanz-metal je pochopitelně také minimálně z poloviny recesistický. Kapela Trautenberk vznikla v roce 2011 a jejím svérázným frontmanem znázorňujícím negativní postavu z onoho oblíbeného večerníčku je zpěvák mezi širokou veřejností známý jako „Vobrouš“. Tato kapela se soustředí totiž ze všeho nejvíc na svoji prezentaci, a tak není divu, že jednotliví členové kapely vystupují v kostýmech, které vzdáleně simulují Krkonošské pohádky, přičemž největší „silák“ s nejdelšími vlasy a nejdelšími vousy je oblečen do dívčích šatů. Účel je jednoduchý, i metalová kapela musí

⁶⁶ BTnJ [online]. 2013 [cit. 2013-01-20]. Dostupné z: <http://www.btnj.cz/>

mít svoji Anči. Tím však celý odkaz na Krkonošské pohádky končí, a tak kdo by čekal, že kapela dotáhne svůj žert do úplné dokonalosti a bude se polemikám Krakonoše s Trautenberkem věnovat i v textech, ten bude pravděpodobně zklamán. V textech se fanoušci naopak mohou dozvědět zřejmě o dalších podobách frontmana, a tak zatímco v jedné písni je „Klatovák, co má rád uherák“, v další písni je „krvežíznivým vlkodlakem“. Sestava kapely Trautenberk je totožná s drtivou většinou dalších metalových a rockových kapel. Dvě kytary a zpěv jsou proto doplněny rytmikou bicích nástrojů a basy. Faktem zůstává, že na tuto kapelu se spíše, než kvůli hudbě, chodí kvůli pódiové show a charismatu zpěváka, kterého velká část fanoušků zná z dob, kdy působil u zdejší ska-rockové kapely Dva a půl cvrčka. Trautenberk si každopádně za svoji krátkou existenci získal svojí svérázností již velkou řadu fanoušků, kteří neváhají jet za svojí oblíbenou kapelou i do vzdálenějších měst.⁶⁷

Od poloviny 90. let zde rovněž působí doom rocková formace Promises, která má na svém kontě již dvě desky a několik EP nahrávek. Kromě mnoha koncertů nejen po západních Čechách vystupovala tato formace rovněž i v Německu.

Do jisté míry specifickým souborem je také kapela Strip Dolls, která vznikla v roce 2008. Strip Dolls mají totiž repertoár složený z vlastních skladeb, které svým charakterem spadají do široké škály žánrů od pop-rocku až k odnožím metalové hudby. Sami svůj hudební styl označují univerzálně jako crossover.

V Klatovech lze však nalézt i řadu kapel, které sice nepřinášejí nic inovativního, ani žádný specifický přístup, jako dvě výše zmíněné, ale i tak jsou schopny nabídnout kvalitní mnohahodinovou hudební zábavu pro širokou vrstvu publika. Jedná se o kapely, které lze spatřit na nejrůznějších plesech a podobných akcích. Jedná se například o hudební kapelu Music, kterou zná řada občanů jako hudební kapelu z tanečních kurzů. Je tedy pochopitelné, že má v repertoáru širokou škálu hudby mnoha stylů od klasických českých lidových valčíků a polek až po moderní bluesové anebo latinskoamerické skladby.

Další podobnou kapelou je Orion, ta sice není původně z Klatov, nýbrž z nedaleké Plánice, nicméně v Klatovech ji lze vídat například na maturitních plesech. Cílem této skupiny je nabídnout co nejvíce hudební zábavy všem generacím, a tak funguje rozdělená na dvě sekce. Jedna obsahuje dechové nástroje a hraje klasickou dechovku, druhá část

⁶⁷ Profil kapely Trautenberk na *Bandzone.cz* [online]. 2013 [cit. 2013-01-20]. Dostupné z: <http://bandzone.cz/trautenberk>

této kapely je v klasickém rockovém obsazení a hraje nejznámější oblíbené písně, které zná většina publika z rádií. Tyto sekce se pak několikrát vystřídají v průběhu celého večera. K tomuto modelu se ostatně již dříve uchýlila řada dalších podobných kapel nejen v Klatovech. Důvodem je, že většina publika v současnosti neocení repertoár složený pouze z lidových písní, zároveň tyto akce stále ještě navštěvuje starší část obyvatel, která naopak tyto písně vyžaduje. Obě výše zmíněné kapely existují již více, než dvě desítky let. V posledních letech je však významně dohnala a možná již i částečně předešla mladá kapela Pelíškové, jejíž hlavní postavou je František Pelíšek, učitel hry na kytaru v místní ZUŠ, kterého řada místních hudebníků zná i z prodejny hudebních nástrojů. Pelíškové sice nenabízejí již klasické lidové skladby, ale oblibu si získali díky kvalitně sestavenému repertoáru, který není složen pouze z písní klasických interpretů typu Olympic, ale i z odvážnějších skladeb, např. od Michaela Jacksona, na něž si ostatní podobné kapely doposud troufají málo. O tom, že Pelíškové jsou momentálně velmi oblíbenou kapelou, svědčí i fakt, že např. v roce 2011 odehráli většinu maturitních plesů, které se v Klatovech konaly.

Mezi mladší a střední generací posluchačů sklízí úspěch i revivalová kapela Ukradený vjegy založená v roce 2004. Ta se ničím nevymyká od dalších podobných kapel, kterých je v Čechách spousta. Ve svém repertoáru má nejznámější skladby od současných nejpopulárnějších kapel klasické rockové scény. Mezi ně patří například Kabát, Doga, Škvor, Harlej, atd. Tato kapela se řadí díky množství svých koncertů mezi ty nejpilnější. Její koncerty lze navštívit pravidelně během každého měsíce v Klatovech i okolí téměř každý víkend.

Jak zaznělo již v úvodu této kapitoly, na své si v Klatovech přijdou i fanoušci punku. Pravděpodobně nejstarší punkovou zdejší kapelou je Bijolit. Ta byla založena v roce 1994 a občasně vystupuje i v současnosti. Ačkoli polovina devadesátých let je obdobím, kdy punk slavil již dvacet let od svého raketového nástupu na světovou hudební scénu, v Klatovech se věci mají jinak. S výjimkou Bijolitu vzniklého v devadesátých letech, největšího rozmachu se zde punk dočkal až na sklonku prvních deseti let nového tisíciletí. Mezi mladými se totiž oproti jiným rokům dosti výrazně objevil zájem o to, mít vlastní kapelu, a jelikož jedním z nejdostupnějších nástrojů, na který se lze základy hraní naučit poměrně rychle, je kytara, uchýlila se řada mladíků, kterým v té době bylo okolo patnácti let, právě k tomuto, o několik generací staršímu, technicky jednoduchému, avšak pro

mnohé stále chytlavému hudebnímu stylu. Během let 2008 – 2010 zde tedy vzniklo několik kapel nesoucí různé a často i kontroverzní názvy, jako jsou „Opravna velbloudů“, „Vyliž prdel“, anebo „S.V.Z.“ následované v roce 2011 další punkovou kapelou „The Naplech“. Z nich doposud fungují však již jen dvě poslední zmiňované, přičemž S.V.Z. si získali v současnosti pozici klatovského lídra v tomto žánru. V roce 2011 se jim totiž podařilo natočit desku Viva la underground, která se vyznačuje oproti jiným podobným kapelám vcelku kvalitním zvukem a překvapivě i texty, které mají na rozdíl od mnoha jiných kapel tzv. „hlavu i patu“. Právě S.V.Z. se podílejí jistým způsobem na organizaci kulturního života města, protože zde pravidelně pořádají koncerty tohoto žánru. Často se konají k různým příležitostem, jako je třeba oslava narozenin některého z členů skupiny. Na tyto akce si většinou sežvou ještě další punkové kapely z jiných měst. Podobné koncerty se sice vyznačují značně pokleslou kulturní úrovní i kvalitou zábavy, v každém případě jim lze přičíst jedno významné plus. Tzv. „punkeři“ jsou totiž velmi organizovanou subkulturou, a tak na podobný koncert do Klatov neváhají vyrazit i fanoušci ze Sušice, Domažlic nebo Plzně. Tím do značné míry pravidelně pomáhají provozním podnikům, kde se tyto koncerty konají. O ostatních žánrech se totiž toto zdaleka říci nedá a lze u nich vyzorovat spíše nezáměr společnosti o jakoukoli živě reprodukovanou hudbu bez ohledu na konkrétní žánr. Někteří majitelé podniků, v nichž se konají hudební produkce, proto bojují o přežití v konkurenci výrazně oblíbenějších diskoték, které se již roky značně podílejí na „likvidaci“ živých hudebních produkcí ve městě. Bohužel jsou již i takoví, kteří tento boj vzdali. Jedním z nedávno zavřených podniků je Pohoda Rock Pub, který se nacházel v prostorech „pod věží“ u jezuitského kostela v Klatovech.

Velmi oblíbenou kapelou jsou rovněž rock'n'rolloví The Shower, kteří se zaměřují na hity 50. a 60. let. Kromě velmi kvalitní hudební produkce jsou známí rovněž i díky své dobré pódiové show. Tato kapela jezdí koncertovat často i mimo hranice regionu.

Své místo v klatovském hudebním životě mají doposud i klasické dechovky. Z nich za nejvýznamnější byla mnoho desetiletí považována kapela Klatovští dragouni. Je zajímavostí, že tato dechová hudba, spojená dlouhá léta se jménem již zesnulého kapelníka Karla Rambouska, vznikla původně z dechové sekce zaniklé významné klatovské kapely Dragouni, o níž je psáno v jiné kapitole. Paradoxem je fakt, že původní kapela Dragouni vznikla zprvu jako bigbeatové těleso vystupující zprvu pod názvy The Wikings, Winston a The Heads, jež o sobě hrdě prohlašovalo, že je první decibelovou hudbou

v Klatovech. Později však rozšířila tato kapela repertoár i o takové skladby, aby se mohla účastnit plesů apod. Z toho důvodu bylo rozhodnuto i přijetí dechové sekce na tuto část repertoáru. Po rozpadu kapely Dragouni však tato dechová sekce utvořila těleso zaměřující se pouze výhradně na dechovou hudbu a lidové skladby. S trochou nadsázky lze tedy říci, že nejznámější klatovská dechovka vznikla z kapely, která zde jako první začala představovat skladby od Beatles, Chucka Berryho apod. Na svém kontě mají Klatovští dragouni dvě CD, svoji činnost ukončili v roce 2012.⁶⁸

Další dechovou kapelou z Klatov je například Pošumavská Štěpánka, která se po několika letech fungování pod názvem „Oplovka“ vrátila ke svému původnímu názvu. Vedoucím této kapely je tenorista František Opl. Umělecky však tuto kapelu roky vedl Pavel Czayczyk, zakladatel Dechového orchestru mladých.

Dlouhá léta zde rovněž působí dechová hudba Úhlavanka. Ta byla založena v roce 1967 osmi muzikanty v čele s Antonínem Bulkou. Velkou pomoc při vzniku kapely prokázal rovněž Jan Klička. Dnes je v celku úsměvné, že během historie kapela změnila jednou název, a to na „Stavbařka“, což bylo v době, kdy byl jejím zřizovatelem n. p. Zemědělské stavby Klatovy. O vysoké úrovni kapely svědčí fakt, že na povinných klasifikačních přehrávkách získávala vysoké ohodnocení. Kapela také natočila několik hudebních snímků v Československém rozhlasu a zúčastnila se natáčení Československé televize v pořadu zvaném „Zastavení v Klatovech“. Významným rokem pro tuto kapelu byl rok 1975, kdy byla Úhlavanka vybrána Krajským kulturním střediskem v Plzni k účinkování na Dnech družby v NDR. Zájezdu se z Klatov kromě toho účastnil také sextet ZV ROH Kozak za vedení Antonína Bělouška a kapela Dragouni pod vedením Jana Kličky. Úspěch Úhlavanky vedl k tomu, že pak vystupovala v rámci internacionálních družebních styků na různých místech v kraji Gera, převážně ve Wünschendorfu a Niederpölnitz. Kapela se také účastnila nejrůznějších soutěží. V roce 1979 se jí po vítězství v krajském kole soutěže umělecké tvořivosti rezortu ministerstva zemědělství podařilo získat první místo v kategorii malých orchestrů v celostátní přehlídce v Přerově. U dirigentského pultu se během historie kapely vystřídali Otta Tlustý, Václav Engler. Jako kapelníci krátce zastupovali také Jan Klička a František Čížek. Od roku 1976 dodnes ji však řídí Jan Červený,

⁶⁸ Rybáček, Antonín (13. 1. 2013). Pers. kom.

který je zde zároveň zpěvákem. Je tedy vedle Františka Kubaně již druhým kapelníkem v Klatovech, který vydržel v čele svého souboru bezmála 40 let.⁶⁹

Podle faktu, že se ale na vystoupeních těchto těles např. v rámci pravidelných hudebních střed na klatovském náměstí objevují výlučně posluchači důchodového věku, lze soudit, že tento dlouhá léta oblíbený hudební žánr je již spíše na ústupu.

Své místo v klatovské hudební kultuře má i country. Asi nejznámějším zástupcem tohoto žánru v Klatovech je kapela Pilouni. Její počátky lze mapovat již v roce 1970. Od té doby kapelou prošly přibližně 4 desítky muzikantů, z nichž mnozí dodnes působí v dalších klatovských kapelách.⁷⁰

Druhým zástupcem tohoto žánru je v současnosti například skupina Štreka. Návštěvníkům některých jejích koncertů zůstanou v paměti především věžeňské pruhované obleky hudebníků, v nichž občas vystupují. Tento žánr je však v Klatovech zastoupen jen okrajově a zdaleka se netěší tak velkému zájmu publika jako výše zmíněné rockové formace. I přesto si i klatovské country kapely našly ve městě své pravidelné posluchače.

⁶⁹ Historie Úhlavanky. [online]. [cit. 2013-01-22]. Dostupné z: <http://www.uhlavanka.unas.cz/historie.htm>

⁷⁰ HISTORIE. [online]. [cit. 2013-01-22]. Dostupné z: <http://www.volny.cz/pilouni/historie.html>

8 Hudební instituce v Klatovech

V Klatovech byla v průběhu posledního půl století řada míst, kde byla možnost se více či méně setkat s hudební kulturou. Zároveň zde, jakožto v okresním městě, pochopitelně fungovaly a doposud fungují instituce, které se přímo starají o kulturní život města.

Hlavní úřední kulturní institucí města bylo za minulého režimu Okresní kulturní středisko. Tato střediska se samozřejmě nacházela ve všech okresních městech a každé takové středisko mělo svého metodika, který měl na starost evidenci kapel, tehdy povinné přehrávky, apod. Jím byl v Klatovech Stanislav Wohlmut. Klatovští hudebníci z té doby se dnes shodují, že jeho osobnost se vyznačovala především nekonfliktním, až otcovským přístupem. I z toho důvodu nebyly do začátku normalizace v Klatovech problémy ani s anglickými názvy kapel, ani s částmi repertoáru zpívanými v angličtině. Naopak spolupráce mezi hudebníky a touto institucí probíhala velmi korektně a bezproblémově. Lze tedy soudit, že např. za nařízením o přejmenování hudební skupiny The Heads nestáli lidé z Klatovského kulturního střediska, nýbrž odraz celkové politické situace v období počátku 70. let. Okresní kulturní středisko Klatovy zaniklo v roce 1992. Nahrazeno bylo Městským kulturním střediskem Klatovy.

Je známo, že za totality musely být veškeré hudební kapely i uskupení jednak spravovány svým zřizovatelem, což byly místní podniky a instituce (např. kožedělná továrna Kozak). Těmto zřizovatelům musely odvádět část ze svého výdělku, naopak od nich čas od času získávaly nakoupené věci, jakými bylo například ošacení na koncerty, hudební nástroje nebo aparatura. Zároveň musely být registrovány právě u Okresního kulturního střediska. Uprostřed sedmdesátých let zde bylo tedy registrováno přibližně 75 souborů. Nelze však říci, že by tím pádem měly Klatovy tou dobou 75 hodnotných hudebních kapel. Povinnost registrovat se měla totiž i náhodná uskupení muzikantů najímaných například jen na události, jako jsou svatby či pohřby.⁷¹

K významným kulturním místům patřila dlouhá léta budova klatovské Sokolovny. Zde se totiž konaly nejen nerůznější koncerty, ale i plesy apod. Poté, co byl postaven kulturní dům, se však drtivá většina těchto akcí přesunula právě do něj. Dnes je budova Sokolovny pro hudební kulturu prakticky nevyužitá. Pouze velmi výjimečně se zde konají

⁷¹ Buriánek, Aleš (12. 1. 2013). Pers. kom.

některé koncerty. V posledních letech jsou to například pravidelné koncerty rockové skupiny Extra Band revival, které se zde konají každoročně vždy v období Vánoc.

Dalším podobným místem je sál, který je součástí budovy Střední zemědělské a potravinářské školy. Ani ten nebývá však dnes výrazněji využíván k hudebním akcím. Spíše se zde konají přednášky, výstavy, besídky, apod. Jejich součástmi však v mnoha případech bývá například krátké hudební představení.

Velmi významným místem bývala v šedesátých a sedmdesátých letech kavárna Slavie, v níž se konala živá hudební produkce pětikrát týdně. Jednalo se o tzv. odpolední čaje. Vedoucí Slavie se jmenoval Václav Svoboda a právě s ním měly kapely dohodnuté jednotlivé produkce. Každý večer zde však vystupoval žánrově odlišný soubor.

Hudební produkce se také často provozovaly v budově u nemocnice, známé jako „Bouchalka“, dnes se v těchto místech nachází herna.

Dalším místem častých hudebních produkcí byl Hotel Centrální nacházející se ve vzdálenější čtvrti od centra města.

Oblíbená byla i restaurace „Pod Lipami“, která se nacházela v bloku budov u Bílé věže, které byly později zbourány a nahrazeny budovou pro OV KSČ. Zde se nejčastěji konaly akce kožedělného závodu Kozak.

Během 60. let se hudební produkce občas konaly i v nově postaveném sále ve Vídeňské ulici. Dnes tyto prostory využívá Dům dětí a mládeže.

V 80. letech byly pro hudební produkce upraveny také prostory Hotelu Rozvoj, zde se občasné koncerty konají dodnes.⁷²

Mezi významná místa klatovského hudebního života patřil dlouhá léta dům „Villa“ nacházející se u hlavního tahu na Domažlice. Tento sál byl zmíněn již v úvodu o dřívější hudební historii Klatov a zapsal se do ní i ve druhé polovině 20. století. Kromě koncertů a tanečních zábav se zde konaly také plesy a podobné honosnější akce. Po roce 2000, kdy již dům léta jako kulturní zařízení nefungoval, došlo ke krátkému oživení tohoto objektu, přičemž se již nejednalo o podnik určený pro vyšší úroveň kultury. Zařízení bylo pojmenováno jako Disco Rock Pub Villa Klatovy a svého času se jednalo o nejnavštěvovanější podnik v Klatovech. Střídaly se zde totiž koncerty (vesměs rockové) s diskotékami. Z boku se však v budově nacházel ještě menší klub, v němž se konaly v týdnu náhodná setkání muzikantů, tzv. „Jam session“. Právě konkurenční boj mezi

⁷² Buriánek, Aleš (12. 1. 2013). Pers. kom.

klatovskými diskotékami se stal podniku osudným, a tak byl ještě před rokem 2010 uzavřen. Do té doby zaznamenal však řadu významných akcí a návštěvy zvučných jmen. Za zmínku stojí například Helena Zeťová, hudební skupina Škwor, či světoznámý italský zpěvák Gigi D'Agostino.

Živou hudbu byla v průběhu let možnost slyšet i v podniku mezi Klatovany známém jako „pod věží“. Nachází se totiž v samotném centru města naproti Jezuitskému kostelu a vedle Černé věže. Zasazen je do starých podzemních chodeb, kterými je podkopáno celé historické centrum města. V dobách totality se v těchto místech nacházela poměrně luxusní restaurace. V ní se konaly rovněž koncerty. Nějakou dobu po zániku restaurace byly prostory městem opět pronajaty, tentokrát se však z podniku stala diskotéka. Po jejím zániku bylo místo znovu několik let opuštěné, až v roce 2008 si jej pronajal majitel rockového baru „Pohoda“. Ten se nacházel rovněž v centru města, v jednom z domů nedaleko náměstí. Po problémech se sousedy jej však majitel uzavřel a rozhodl se pro pronajmutí prostor „pod věží“. Utvořil z nich tedy bar v rockovém stylu, kde se o víkendech konaly koncerty ve většině případů začínajících „undergroundových“ skupin. Problémem prostor určených pro hudební produkci však byla jejich značná stísněnost. Ta totiž mimo jiné omezovala ozvučení akce. V důsledku toho docházelo mimo jiné i k úbytku návštěvníků. V kombinaci s poměrně vysokým nájmem docházelo nevýdělečnosti, až byl podnik na podzim roku 2012 zrušen.

Podobný osud potkal i další místní „undergroundový“ klub „Metro“. Nacházel se shodou okolností ve stejné historické části centra Klatov (pod Jezuitským kostelem) a stejně jako v Pohodě, i zde mohli návštěvníci slyšet místní i přespolní kapely rockového, případně i alternativního zaměření. Tento klub nefunguje od roku 2006.

V současnosti je pravděpodobně nejvýznamnějším klatovským klubem Music Club Střelnice. Ten se může pochlubit dlouhou historií, ne vždy byl však nejvyhledávanějším hudebním klubem v Klatovech. Již v první polovině 20. století sloužil k hudbě a tanci sál v té době ještě Hotelu Střelnice. Za socialismu však v budově sídlilo ředitelství restaurací a jídelen a hlavní pověst kulturního sídla si nesla více Kavárna Slavie. V posledních letech však začal majitel klub orientovat na diskotéky, které se tam konají pravidelně každý pátek. Pro živé produkce jsou určeny soboty. Není však pravidlem, že by se zde konaly koncerty vždy každý týden. Střelnice ale nefunguje pouze jako hudební klub, nýbrž jako

velký komplex, jehož součástmi jsou restaurace, zmiňovaný hudební klub a pak také prostory určené pro bowling.⁷³

Dalším významným místem je Music club U Košile. Ten prošel v roce 2012 velkou rekonstrukcí a od té doby má majitel snahu sem pravidelně zvat kapely zvučných jmen. V roce 2013 to jsou například Rybičky 48 nebo Děda Mládek Illegal Band. Nevýhodou klubu je jeho poloha, nachází se totiž ve vzdálené oblasti od centra města u hlavního tahu na Plzeň. Proto se zde nestane, aby do klubu zavítali i lidé, kteří mají „cestu kolem“, což je naopak výhodou podniků v centru města.

Podobně separovaný je i Herna Bar Sparta, který se ze všech klubů ve městě nachází od centra pravděpodobně nejdál. Návštěvnost mu však zajišťují lidé z nedalekého sídliště. Ačkoli se jedná spíše o běžný bar s kulečnickými stoly a výherními automaty, má majitel od roku 2011 snahu sem pravidelně zvat především mladší kapely. Problémem zde však je nulové technické a personální zajištění akcí. To si musejí obstarat vystupující sami. Veškerý vstup, který si vyberou, jim pak zůstává, i přesto jsou komplikace se zajištěním klubu pro mnohé kapely odrazující.

Posledním ze separovaných míst od centra města, kde se konají hudební produkce, je Bowling Bar. Tento podnik však není závislý na ziscích od návštěvníků hudebních akcí. Jak název podniku napovídá, je zaměřen především na skupiny lidí, kteří si na odpoledne nebo večer zamluví bowlingové dráhy. Většinou jeden z víkendových dnů je zde pak zábava doprovázena živou hudbou. Často se jedná o tzv. zábavové kapely hrající převzatý repertoár anebo například o country kapely.

Od všech zmiňovaných míst se však zásadně liší kavárna Jednorozec nacházející se na Náměstí Míru. Jedná se o specifické multikulturní místo, které funguje během dne jako běžná kavárna s možností zakoupení kávy se zákuskem. O víkendech se zde konají koncerty různých pro širokou veřejnost sice méně známých, avšak velmi kvalitních souborů či jednotlivců. Často se jedná o hudebníky z jiných měst. Hudební složka zde bývá často doprovázena či střídána složkou výtvarnou, a tak zde nejsou výjimkou ani výstavy obrazů či fotografií.

Ze seznamu míst, kde se konají hudební akce, nelze vyčlenit ani klatovské kostely. Konají se v nich nepravidelně koncerty nejrůznějších druhů, od vánočních besídek až po velké sborové koncerty. Koncerty se konají prakticky ve všech kostelech města. Jsou jimi

⁷³ *Original Restaurant Střelnice* [online]. [cit. 2013-01-24]. Dostupné z: <http://www.strelnice-kt.cz/>

dominikánský kostel sv. Vavřince, dále jezuitský kostel Neposvrněného Početí Panny Marie a sv. Ignáce a arciděkanský kostel Narození Panny Marie.

V Klatovech se lze setkat s živou hudbou i na klatovské radnici, a sice v jejím sále, který je k tomuto účelu využíván již dlouhá léta. Často se zde konají koncerty vážné hudby ve spolupráci se Základní uměleckou školou. Příkladem mohou být například absolventské koncerty.

Dalšími místy jsou sál v budově Základní umělecké školy na Plánické ulici, který je zároveň využíván jako tělocvična pro první stupeň základní školy, která v budově rovněž sídlí. Dále také druhý sál hudební školy, nacházející se v její druhé budově u arciděkanského kostela. V obou těchto místech se pravidelně konají běžné besídky žáků a školních souborů.

Posledním místem, kde je výjimečně možnost setkání s hudbou, je sál Vlastivědného muzea Dr. Hostaše v Klatovech. I v něm se občas konají menší koncerty, které však bývají v mnoha případech spojeny především s významnými událostmi muzea.

8.1 Dům osvěty

V padesátých letech v Klatovech existovalo jedno specifické kulturní místo, o jehož existenci dnes již ví málokdo. V roce 1951 došlo k zakoupení budovy č.p. 170/I v Klatovech státem. Účelem mělo být další využívání této budovy pro kulturně osvětové účely.

Nejprve sem byla umístěna Okresní lidová knihovna a v roce 1953 Okresní osvětová beseda. V té době byl totiž vydán statut o domech osvěty, právě z toho důvodu se přistoupilo k založení Okresního domu osvěty.

Začátky této instituce byly však těžké. I z toho důvodu, že jednotlivým pracovníkům chyběly zkušenosti z osvětové práce.

Stavem výchovné činnosti osvětových zařízení se zabýval dokonce i X. Sjezd Komunistické strany Československa a upozornil na velké nedostatky v této oblasti.

Začátkem roku 1958 pak byla stanovena dle usnesení rady MNV osvětová beseda města Klatov. Došlo k provedení reorganizace v kulturně osvětové práci.

V rámci domu Osvěty vznikly i hudební soubory. Prvním z nich byl smyčcový kvartet, který byl ustaven v roce 1953 z iniciativy mladých přátel vážné hudby V. Jírovce, S. Capoucha, J. Zimové a H. Petráškové. Tento zájmový kroužek se rozešel v roce 1954.

Dalším souborem byl 60členný pěvecký sbor za vedení Dr. J. Bílka. Tento soubor zde také působil pouze jeden rok. V roce 1954 totiž přešel do Závodního klubu Kozak. Bylo to z důvodu, protože ZK-ROH byl lépe dotován, než osvětové zařízení. S odstupem času lze ohodnotit za vcelku odvážné vzhledem k dané době provedení oratoria „Stabat mater“ od A. Dvořáka. V dalších letech pod osvětovým domem působila ještě dechová hudba pod vedením p. Čejky z Pečetína.

Další činností osvětového domu, která stojí za zmínku, je Divadlo hudby. Tuto činnost původně zahájila Okresní lidová knihovna. Jednalo se o přípravu hudebních pořadů ve spolupráci s Kulturní službou Gramofonových závodů v Praze. Celkem bylo uspořádáno 43 pořadů, které vyslechlo přibližně 1300 posluchačů.⁷⁴

⁷⁴ Pět let práce Domu osvěty v Klatovech, Klatovy: 1958, str. 3, 6, 16-17, 25-26

8.2 Městské kulturní středisko

Institucí, která má obrovský podíl na hudebním životě města, je bezesporu Městské kulturní středisko. Jedná se o příspěvkovou organizaci, která spadá pod Město Klatovy. Tato instituce má velmi širokou oblast svých činností. Jedná se o pořádání vlastních akcí kulturně společenského charakteru, organizaci vzdělávacích a výchovných akcí, zejména kurzů pohybové výchovy, praktických kurzů, besed a seminářů, vytváření potřebných podmínek pro rozvoj zájmových skupin, klubů, kroužků a souborů z oblasti kultury, dále realizuje nejrůznější výstavy (dokumentární, umělecké, zájmové). K tomu zajišťuje provoz Černé věže a zabezpečuje provoz Letního kina a Kina Šumava, zajišťuje rovněž provoz Kulturního domu, a to jednak pořádáním vlastních akcí a jednak jeho pronajímáním.

V současnosti při MěKS Klatovy působí okolo dvaceti zájmových skupin a kurzů, které ročně navštěvuje okolo 600 lidí. Členové těchto kurzů a kroužků se prezentují na kulturních a společenských akcích nejen v Klatovech. Řada z nich se zúčastňuje různých přehlídek, soutěží a festivalů, z nichž mnohé jsou nadregionální a některé dokonce mezinárodní.

Počet akcí, které MěKS ročně realizuje, se pohybuje okolo čtyřiceti. Kromě koncertů se jedná o pořady pro mládež, klubové večery nebo zábavné pořady. K nejvýznamnějším velkým, úspěšným a dnes již tradičním akcím patří Národní šampionát mažorettek ČR, Pouťová heligonka, Festival „Dechovky“, Taneční soutěž „O cenu města Klatov“, spolupráce na festivalu Jazz bez hranic, přehlídka dětských pěveckých sborů, adventní koncerty a mnoho dalšího.

V budově Kulturního domu rovněž po zastřešení atria vznikla galerie, kde pravidelně probíhají výstavy pro veřejnost. Kromě dokumentárních anebo výtvarných výstav se zde rovněž prezentují zájmové organizace a kluby. Během let 2002 – 2012 se uskutečnilo 96 takových výstav, jejichž průměrná návštěvnost činí přibližně 3 tisíce návštěvníků ročně.⁷⁵

V současnosti se však Městské kulturní středisko potýká rovněž s několika nedostatky. Prvním z nich je fakt, že se zajímá výhradně o populární hudbu a hudba vážná

⁷⁵ *Městské kulturní středisko Klatovy* [online]. [cit. 2013-01-26]. Dostupné z: <http://www.mksklatovy.cz/mkskt/>

je jí prakticky ignorována. Ačkoli se dá v případě artificiální hudby předpokládat v takto velkém městě logicky nižší návštěvnost, lze to přesto označit za zvýhodňování jedné žánrové skupiny na úkor té druhé. Argument o návštěvnosti by samozřejmě mohly předložit soukromé subjekty, nikoli však příspěvková organizace, jejímž hlavním posláním by mělo být zajištění kulturního vyžití pro všechny bez ohledu na žánr. Naopak, instituce financovaná z městské pokladny by měla výrazněji vyplňovat jisté mezery mezi oblastmi, na nichž by se soukromé subjekty živit nemohly, a které by však neměly v každém kulturně založeném městě chybět. Podobný problém lze nalézt v případě pravidelných letních střeďečních koncertů konaných na klatovském náměstí. Samozřejmě je pro město přínosem, že se Městské kulturní středisko snaží přípravou podobných koncertů zvedat kulturní úroveň města. Bohužel i v tomto případě lze konstatovat, že mu při výběru interpretů výrazně chybí výraznější invence. Každoročně proto na těchto akcích vystupují podobné soubory, které ve většině případů hrají hudbu pro střední a starší generace posluchačů. Jedná se o kapely prezentující převzaté nejznámější skladby z oblasti pop-rocku, country a tradiční dechovky. Všimnout si lze i faktu, že se neustále opakují stejná jména vystupujících, projevuje se zde tedy určitým způsobem systém maloměsta, kdy o výběru účinkujících více, než repertoár a kvalita, spíše rozhoduje fakt, který hudebník zná jakého kulturního činitele. Samostatnou kapitolou by pak mohl být výběr interpretů na dvě největší hudební akce konané v létě na klatovském náměstí. Těmito interprety byly rockové skupiny Katapult a Olympic. Je paradoxem, že akce se konaly s rozestupem několika týdnů a v obou případech se jednalo o známá jména a v obou případech však bohužel o jména, která reprezentují prakticky stejný hudební žánr a které oslovují výhradně střední generaci posluchačů. Bohužel se v obou případech jednalo také o jména, jejichž honorář výrazně předčí všechny další vystupující, kteří se během letního období na klatovském náměstí v rámci akcí pořádaných střediskem objevili.

I tak lze Městské kulturní středisko v oblasti hudební kultury vedle Základní umělecké školy označit za nejvýznamnější instituci ve městě. V současnosti funguje sice také v rámci Městského úřadu Klatovy Odbor školství, kultury a cestovního ruchu. Jeho činnost v oblasti kultury se týká však především památkové péče, nikoli kultury hudební. Stejně tak v oblasti školství se činnost odboru hudby dotýká jen výjimečně (např. v případě spolupráce se školami při organizování kulturních akcí).

Za významnější lze v tomto ohledu označit Odbor sociálních věcí a zdravotnictví, který má co dočinění s některými akcemi kulturního charakteru, které se ve městě konají. V červnu 2013 bude totiž například již druhým rokem pořádat akci s názvem „Na jedné lodi“, jejímž účelem je spojení světů zdravých lidí se světy lidí s různým postižením. Součástí akce je mnoho atrakcí, dětská představení i závěrečné vystoupení některé z místních rockových skupin. Tento odbor se zároveň podílí také na organizaci Avon pochodu, který je součástí preventivního programu proti rakovině prsu. V rámci pochodu se rovněž koná na Náměstí Míru koncert hudební skupiny. Ani zde však není příprava různých hudebních produkcí hlavní součástí práce tohoto odboru.⁷⁶

⁷⁶ Schmidová, Věra (7. 2. 2013). Pers. kom.

8.3 Kulturní dům

Jedním z nejdůležitějších míst nejen pro hudební kulturu je v Klatovech již třicet let kulturní dům, který je dodnes dle dřívějšího oficiálního označení nazýván místními „Družba“. Vedle Stálé divadelní scény se celé roky konají nejdůležitější kulturní akce města právě v Družbě. Dnes bývá tento objekt využíván nejčastěji pro nejrůznější plesy, dále také pro taneční kurzy, výstavy, přednášky apod. Co se hudby týče, konají se zde převážně koncerty významných jmen, které zde většinou pořádá Městské kulturní středisko Klatovy, které dnes v kulturním domě rovněž sídlí. Problémem kulturního domu a důvodem, proč nelze jeho sál využívat i pro vystoupení např. lokálních, méně známých a ne tolik navštěvovaných hudebníků, je jeho finančně náročný provoz. Samozřejmě je možnost si kulturní dům od Městského kulturního střediska pronajmout, a tak se děje např. v případě plesů. Každý však musí počítat s vysokou cenou za pronájem, která je dána velkou spotřebou energií, zaměstnáním personálu nebo například i nutností účasti požárního dohledu.

Historie klatovského kulturního domu sahá do padesátých let, kdy se začalo uvažovat o využití prostranství, na kterém dnes stojí. V té době se objevil návrh na výstavbu městského divadla právě v těchto místech. K realizaci se nejvíce přiblížil návrh V. Kubína z roku 1959.

Opravdu vážně se však o výstavbě kulturního objektu v Klatovech začalo jednat až v sedmdesátých letech, kdy byla jeho výstavba definitivně schválena. Ke stavbě se přistupovalo velkoryse, jak bylo v tehdejší době zvykem. Velkorysost byla navíc umocněna faktem, že kulturní centrum ve městě dlouhá léta chybělo. Zpracován byl projekt rozsáhlého komplexu budov, jehož součástí mělo být společenské středisko vč. hlavního sálu pro 2000 lidí, pavilón městské knihovny, hotelový komplex s restaurací, kavárnou a velkým parkovištěm.

Projektantem stavby byl Ing. arch. Petr Leitl. Práce na projektu začaly v roce 1973 a konečná verze byla rozdělena do tří etap. V první z nich se měla vybudovat vstupní část do areálu a společenské středisko. Ve druhé se měly postavit prostory pro knihovnu, restauraci a kavárnu. Ve třetí etapě se měla realizovat hotelová část s parkovištěm. Nakonec se však zůstalo jen u první z etap, což je kulturní dům tak, jak jej znají Klatované dnes.

V době svého vzniku byla budova kulturního střediska jednou z nejmodernějších a nejzdařilejších staveb ve městě. Řešena byla zajímavě s použitím netradičních stavebních prvků a materiálů. Budově dominuje velký sál, jehož kapacita je 418 míst v řadách nebo 283 až 331 míst u stolů. K sálu je připojené hlediště a několik šaten pro účinkující. O poschodí výš se nachází galerie, kterou je možno upravit o dalších 273 míst. Zároveň se v patře nachází malý sál s kapacitou 100 míst.

Investorem stavby se stal tehdejší Okresní národní výbor. Celkové náklady na stavbu se vyšplhaly přibližně na 30 milionů korun. Kryty byly zejména prostředky Krajského národního výboru a z menší části sdruženými prostředky Okresního národního výboru a Městského národního výboru v Klatovech. Stavba byla prováděna v průběhu tří let Okresním stavebním podnikem Klatovy a dokončena byla na přelomu let 1982 a 1983. Slavnostní otevření proběhlo 9. února 1983.

Zajímavostí budovy jsou umělecká díla, kterými je od svého počátku vyzdobena. Umístěna sem byla díla především plzeňských výtvarníků H. Vodákové, J. Pleskala, S. Bojadzoglu, B. Holakovského, F. Pavlase, J. Šteffla a také dvou klatovských keramiků Gustava Fifky a Jana Rybáka.

Od svého postavení zažila budova kulturního domu spoustu událostí i změn. Předávaly se zde rudé prapory a vyznamenání. Vívaly se zde a hostily nejrůznější delegace a vzácné návštěvy a samozřejmě zde především vystupovali nejrůznější známí zpěváci, hudebníci a herci.

Počátkem 90. let byl privatizován celý restaurační komplex nacházející se v budově. Také byl zpracován návrh na využití značné části prostor ke komerčním účelům. Budovat se měla nástavba patra budovy, kde měla být hotelová kapacita. Místo atria se měly objevit butiky. Objevil se dokonce i návrh na vybudování kasina, heren, skladů vietnamských obchodníků, atd. Naštěstí k realizaci těchto plánů nedošlo.

V průběhu dalších let došlo k účelnějšímu kulturně společenskému využití všech prostor v budově, mezi něž patří zastřešení atria, vybudování galerie pro realizaci výstav, dále došlo k rekonstrukci veškerého sociálního zařízení, zmodernizování zvukového a osvětlovacího zařízení, velkého a malého sálu. Původní bytové prostory byly proměněny na klubovny. V neposlední řadě došlo také k výměně parket a oken velkého sálu, rekonstrukci suterénních prostor na víceúčelový sál s rozšířeným hledištěm a technickým

vybavením loutkové scény. V budově kulturního domu mají proto Klatovy kvalitní a reprezentativní budovu, jejíž význam si dnes většina zdejších občanů uvědomuje a cení.⁷⁷

⁷⁷ Z historie kulturního domu. *Městské kulturní středisko Klatovy* [online]. [cit. 2013-01-12]. Dostupné z: <http://www.mksklatovy.cz/mkskt/fr.asp?tab=mkskt1&id=48&burl=>

8.4 Stálá divadelní scéna

Dalším místem, které patří k významným klatovským kulturním stánkům, kde se rovněž často konají akce čistě hudební anebo s hudbou velmi spojené, je klatovské divadlo. Nachází se v samotném centru města a postaveno bylo v roce 1920. V letech 1968 - 1970 však prošlo rozsáhlou rekonstrukcí. Divákům celé roky nabízí žánrově pestrý repertoár. Jedná se o divadelní představení, koncerty vážné hudby, klubová představení, divadelní představení a koncerty určené pro děti a mládež, pohádky pro rodiče a děti a samozřejmě se zde konají i koncerty populární a dechové hudby. Kromě Klatov má působnost také v Horažďovicích a v Sušici.

Pro pravidelné návštěvníky jsou zde podobně jako v jiných divadlech připraveny předplatitelské skupiny, které jsou finančně zvýhodněny. Kromě toho Stálá divadelní scéna nabízí veřejnosti celou řadu akcí tzv. „na volnou kasu“.

Při Stálé divadelní scéně rovněž působí Kruh přátel hudby, Klub přátel divadelního umění a ochotnický spolek ZA OPONOU.

Dalšími činnostmi SDS je zabezpečování reklamy, propagace a předprodej (prodej) vstupenek na všechny akce, které pořádá. Počet stálých pracovníků SDS je 9 osob, k nim se přidává okolo devíti dalších přepočtených osob.

Předplatitelské skupiny divadla jsou děleny na 3 divadelní (z toho dvě v Klatovech a po jedné v Horažďovicích a Sušici), dále 1 skupinu klubovou, 1 koncertní a 1 určenou pro rodiče s dětmi.

Dle výroční zprávy 2012 pořádala SDS v tomto roce celkem 7 velkých koncertů. Jejich průměrná návštěvnost činila 119 osob. Kromě toho se však na dalších hudebních akcích spolupodílela. Ve spolupráci se Základní uměleckou školou například v únoru 2012 uvedla pětkrát představení muzikálu „Ať žijí duchové“. Z toho 3 byla určena pro školy a 2 pro veřejnost.

Zřizovatelem Stálé divadelní scény je Plzeňský kraj, od něž činila finanční dotace k 31. 12. 2012 přibližně 5 mil. Kč.⁷⁸

⁷⁸ Divadlo Klatovy. *Stálá divadelní scéna Klatovy* [online]. [cit. 2013-01-14]. Dostupné z: <http://divadlo.klatovynet.cz/sds/divadlo.asp>

9 Mezinárodní folklorní festival

Ačkoli se v Klatovech každoročně koná řada akcí a koncertů, které se více či méně pravidelně opakují, málokterá z nich zvedá úroveň kultury ve městě takovým způsobem, jako Mezinárodní folklorní festival. Ten je totiž jednou z nejvýznamnějších kulturních akcí, které se v Klatovech každoročně konají. Tradičně je pořádán v době klatovské poutě, tedy v první polovině července. V roce 2013 se koná jubilejní dvacátý ročník tohoto festivalu.

Na jeho přípravě se každoročně podílí klatovské folklorní sdružení Šumava ve spolupráci s Městem Klatovy, Folklorním sdružením ČR Praha, Stálou divadelní scénou Klatovy, Tělocvičnou jednotou Sokol Klatovy a souborem písní a tanců.

Festival se řadí k prestižním akcím svého druhu na mezinárodní úrovni. Každoročně se jej účastní folklorní soubory nejen z Evropy, ale např. i z východní Asie anebo Jižní Ameriky. 19. ročníku festivalu v roce 2012 se kromě českých souborů účastnily například soubory z Německa, Slovenska, Chorvatska, Turecka, Tchaj-wanu.

Program festivalu každoročně probíhá souběžně s klatovskou poutí od čtvrtka do neděle. Během něj se konají jednotlivá představení na několika místech Klatov v rámci části programu zvané „Roztančené město“. Hlavní část programu však probíhá tradičně na Náměstí Míru, kde je pro festival postavené velké pódium. Sobotní večery pak vždy patří „Festivalovému galaprogramu“, který se koná v klatovském divadle. Zde probíhá prezentace všech souborů se svými nejlepšími čísly. Součástí festivalu je rovněž i divácká soutěž o nejlepší soubor, která se uskutečňuje formou lístků, které jsou dopředu připraveny. Diváci na nich zaškrtnou jejich nejoblíbenější soubor. Tato soutěž probíhá během festivalu třikrát. Poprvé v sobotní den, poté se hlasuje ještě dvakrát v průběhu neděle. Vyhodnocení pak probíhá vždy na samotném závěru festivalu, tedy v neděli podvečer.

O tom, že organizace takto velké a zároveň takto prestižní akce není nic lehkého, není pochyb a potvrzuje to i vedoucí klatovského folklorního sdružení Šumava, paní Irena Valentová. Ta se totiž na přípravě celé akce podílí hlavní měrou. Často se například řešil problém s tím, že se soubor přihlásí, avšak na poslední chvíli svoji účast zruší. Zejména v dřívějších ročnících bylo velice náročné shánět náhradní soubory, které by doplnily program. V posledních letech však dochází k tomu, že se jednotlivé soubory snaží přihlašovat organizátorům již předem. To je ostatně nejlepším důkazem toho, že renomé

festivalu během let značně narostlo, čímž se dostal do širokého podvědomí mezi folklorními soubory nejen v Čechách, ale i v dalekém zahraničí.⁷⁹

⁷⁹ LOUDOVÁ, Daniela, *Klatovy rozhýjí mezinárodní folklorní festival*, článek na webu Klatovského deníku (http://klatovsky.denik.cz/zpravy_region/klatovy-rozhyri-mezinarodni-folklorni-festival-20120705.html), cit. 19. 1. 2012

Závěr

Ze zjištěných informací o současné podobě hudební kultury Klatov je jasné, že se mohou právem zařadit k významným kulturním centrům západních Čech. Je pochopitelné, že např. s několikanásobně větší Plzní, která je navíc shodou okolností evropským hlavním městem kultury 2015, nelze Klatovy srovnávat. Na druhou stranu lze s přehledem označit za kulturní centrum Pošumaví. Srovnání se pak vybízí například se zhruba stejně velkými Domažlicemi, které jsou přibližně stejně velkým městem a ze všech podobných měst se nacházejí Klatovům nejbližší. Při porovnání jednotlivých aspektů lze konstatovat, že jsou si města v oblasti kultury velmi podobná. V obou mají kulturní život na starost Městská kulturní střediska a v obou se rovněž nacházejí Základní umělecké školy. Domažlice však postrádají divadlo, které je naopak v Klatovech jednou z nejvýznamnějších institucí v oblasti kultury vč. té hudební. Činnost Městských kulturních středisek je pak min. v oblasti hudby srovnatelná. V případě toho Domažlického lze však prohlásit, že se mu více daří připravovaným kulturním programem oslovovat mladé lidi, což je bohužel pro to klatovské problémem. V Domažlicích se totiž nebojí uspořádat ve svém kulturním domě koncerty oblíbených mladých hvězd z oblasti populární hudby, zatímco program klatovského kulturního domu je zajímavý prakticky pouze pro starší generace. Domažlický kulturní dům má však navrch i v oblasti vážné hudby. Na rozdíl od toho klatovského pořádá Městské kulturní středisko Domažlice i abonentní koncerty. V oblasti folklóru by se dala předpokládat výrazná převaha folklorně založeného Chodska. V tomto případě se však Klatovům v posledních letech daří handicap dorovnávat konáním velkého Mezinárodního folklorního festivalu.

Určitým problémem pro hudební kulturu Klatov je v posledních letech nízký zájem o klubové koncerty. Mezi mladými lidmi je ve městě zájem převážně pouze o diskotéky, na nichž není oproti koncertům vybíráno tak vysoké vstupné. Tento trend vystihuje i nejvýznamnější klatovský klub Střelnice. Před několika lety se zde konaly pouze koncerty. Přibližně od roku 2010 zde začal majitel pořádát výhradně diskotéky, které jsou pro něj ekonomicky výrazně výhodnější. V případě ostatních klubů lze vyzorovat značnou opatrnost majitelů, kteří se málokdy odváží uspořádat koncert pro interprety, u nichž by díky honoráři hrozila ztrátovost akce.

I přes zmíněné nedostatky, které se v oblasti klatovské hudební kultury vyskytují, lze prohlásit, že Klatovy jsou jedním z nejvýznamnějších kulturních center Plzeňského kraje, přičemž právě hudba představuje v Klatovech nejvýznamnější kulturní oblast.

Resumé

This bachelor thesis deals with the topic of contemporary music culture in Klatovy. It is focused not only on its contemporary form, but also on its development since 1945, which has had a significant influence on how it is shaped today. Descriptions of major ensembles, institutions and places that have been crucial for its development are included. The most important musical institutions of Klatovy are Josef Klička Elementary Art School and the Town Culture Centre. Among the most significant ensembles of Klatovy belongs the Youth Brass Orchestra which has represented Klatovy in numerous foreign countries in the past twenty years. From the historical point of view, the choir Šumavan, with more than 150 years of existence, may be regarded as one of the most significant ensembles in Bohemia. As for classical music, the most significant ensemble is the Collegium for Sacred Music. Apart from traditional liturgical compositions by international composers liturgical music connected with this region may be found in its repertoire. The most successful ensemble of modern music is a funk-rap band BTnJ which has become famous in Prague and other Bohemian cities, too. Some of the places where concerts and other events associated with music are held are the Culture House Družba, Permanent Theatre Stage, town hall hall, Music Club Střelnice, Music Club U Košile and Café Jednorožec. The biggest music event is the annual International Folklore Festival which will have been held for the twentieth time in the summer of 2013. Ensembles from many European, Asian and American countries have performed there. On the basis of the pieces of information collected a conclusion may be drawn, Klatovy may be regarded as one of the most important cultural centres of the Western Bohemia region.

Literatura a prameny

Použitá literatura:

10 let Symfonického orchestru LŠU J. Kličky v Klatovech. Klatovy, 1971.

125 let pěveckého sboru Šumavan. Klatovy: Stálá divadelní scéna Klatovy, 1986.

KRAMLOVÁ, Eva a Jan DUCHEK. *Šumavan.* Klatovy, 2001.

Pět let práce Domu osvěty v Klatovech, Klatovy: 1958

SÝKOROVÁ, Lenka a Vít ASCHENBRENNER. *Klatovy.* Vyd. 1. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2010, 591 s., [16] s. barev. obr. příl. Dějiny českých, moravských a slezských měst. ISBN 978-807-4220-180

WEINMANN, Jiří. *Zajímavosti z historie Klatov.* Klatovy, 1997.

Prameny:

ASCHENBRENNER, Vít. Sborový koncert v divadle. *Klatovský deník.* 2003.

Bláhová, Milada (5. 6. 2012). Pers. kom.

Buriánek, Aleš (12. 1. 2013). Pers. kom.

Hostýnková, Drahomíra (27. 11. 2011). Pers. kom.

Hřebec, Pavel (7. 6. 2012). Pers. kom.

Kronika sboru Šumavan. nečíslováno

Kronika ZUŠ J. Kličky v Klatovech. nečíslováno

KŘÍŽ, Martin. Herec Radovan Lukavský navštívil klatovské seniory. *Klatovský deník.* 2000.

Kubaň, František (15. 1. 2013). Pers. kom.

Pleticha, Jaroslav (14. 11. 2012). Pers. kom.

Prášil, Josef (23. 1. 2013). Pers. kom.

JURUTKOVÁ, Alena. *Základní umělecká škola Josefa Kličky v Klatovech.* 2002. Seminární práce. Gymnázium Jaroslava Vrchlického v Klatovech.

Rybáček, Antonín (13. 1. 2013). Pers. kom.

Schmidová, Věra (7. 2. 2013). Pers. kom.

Internetové zdroje:

ASCHENBRENNER, Vít. Kolegium pro duchovní hudbu Klatovy. *Klatovské katakomby*:

Hudební spolupráce [online]. [cit. 2012-10-02]. Dostupné z:

<http://www.katakomby.cz/baroknijezuitskeklatovy/partnerikatakomb/sborkolegium.aspx>

BTnJ [online]. 2013 [cit. 2013-01-20]. Dostupné z: <http://www.btnj.cz/>

Divadlo Klatovy. *Stálá divadelní scéna Klatovy* [online]. [cit. 2013-01-14]. Dostupné z:

<http://divadlo.klatovynet.cz/sds/divadlo.asp>

Filmoví duchové ožijí v divadle. LOUDOVÁ, Daniela. *Klatovský deník* [online]. 2012 [cit.

2012-10-21]. Dostupné z: http://klatovsky.denik.cz/kultura_region/filmovi-duchove-ozijiv-divadle20120207.html

HISTORIE. [online]. [cit. 2013-01-22]. Dostupné z:

<http://www.volny.cz/pilouni/historie.html>

Historie kapely. *Asmodeus* [online]. [cit. 2013-01-17]. Dostupné z:

<http://www.asmodeus.info/>

Historie Úhlavanky. [online]. [cit. 2013-01-22]. Dostupné z:

<http://www.uhlavanka.unas.cz/historie.htm>

Klatovské klarinetové kvarteto [online]. [cit. 2013-01-17]. Dostupné z:

<http://www.klarinet-kvartet.cz/>

KŘÍŽ, Martin. Herec Radovan Lukavský navštívil klatovské seniory. *Klatovský deník*. 2000.

LOUDOVÁ, Daniela, *Klatovy rozhyří mezinárodní folklorní festival*, článek na webu Klatovského deníku (http://klatovsky.denik.cz/zpravy_region/klatovy-rozhyri-mezinarodni-folklorni-festival-20120705.html), cit. 19. 1. 2012

LOUDOVÁ, Daniela. Šumavan zpívá už 150 let. *Klatovský deník* [online]. 2011 [cit. 2012-

12-02]. Dostupné z: http://klatovsky.denik.cz/kultura_region/sumavan-zpiva-uz-let20110926.html

Městské kulturní středisko Klatovy [online]. [cit. 2013-01-26]. Dostupné z:

<http://www.mksklatovy.cz/mkskt/>

O festivalu. *Evropský festival duchovní hudby Šumava-Bayrischer Wald* [online]. [cit. 2012-10-02]. Dostupné z: <http://www.fdh.sumavanet.cz/fdh/cs/ofestivalu.html>

O nás. *Dechový orchestr mladých* [online]. [cit. 2013-01-27]. Dostupné z: <http://www.domkt.cz/o-nas/>

O nás. SMÍTKA, Stanislav. *Šumavan Klatovy* [online]. [cit. 2011-11-15]. Dostupné z: <http://sbor-sumavan.webnode.cz/o-nas/>

Original Restaurant Střelnice [online]. [cit. 2013-01-24]. Dostupné z: <http://www.strelnice-kt.cz/>

Oslavenec Kubaň vychovává mladé muzikanty. *Klatovský deník* [online]. 2010 [cit. 2013-01-27]. Dostupné z: http://klatovsky.denik.cz/kultura_region/oslavenec-kuban-vychovava-nove-muzikanty20100302.html

PAVLASOVÁ, Jana. Blahnik předvede svou skladbu Pocta Klatovům. *Klatovský deník* [online]. 2010 [cit. 2012-11-17]. Dostupné z: http://klatovsky.denik.cz/kultura_region/blahnik-predvede-svou-skladbu-pocta-klatovum.html

PAVLASOVÁ, Jana. Queen vystoupí netradičně s orchestrem a sbory. *Klatovský deník* [online]. 2010 [cit. 2012-11-05]. Dostupné z: http://klatovsky.denik.cz/kultura_region/queen-vystoupi-netradicne-s-orchestrem-a-sbory.html

Pěvecký sbor Šumavan má nového sbormistra. POUZA, Ludvík. *Klatovský deník* [online]. 2009 [cit. 2012-06-12].

Po muzikálu Mamma Mia následuje Pomáda. *Klatovský deník* [online]. 2010 [cit. 2010-10-12]. Dostupné z: http://klatovsky.denik.cz/kultura_region/po-muzikalu-mamma-mia-nasleduje-pomada20101012.html

Profil kapely Head Down na Bandzone.cz [online]. 2013 [cit. 2013-01-19]. Dostupné z: <http://bandzone.cz/headdown>

Profil kapely Trautenberk na Bandzone.cz [online]. 2013 [cit. 2013-01-20]. Dostupné z: <http://bandzone.cz/trautenberk>

Rád vzpomínám na mé krásné roky s muzikou. SÁDLÍKOVÁ, Hana. *Klatovský deník* [online]. 2012 [cit. 2013-01-27]. Dostupné z: http://klatovsky.denik.cz/zpravy_region/rad-vzpominam-na-me-krasne-roky-s-muzikou-20121127.html

Z historie klatovského muzea. *Vlastivědné muzeum Dr. Hostaše v Klatovech* [online]. [cit. 2012-09-07]. Dostupné z: <http://www.muzeum.klatovynet.cz/muzeumkt/historie.asp>

Z historie kulturního domu. *Městské kulturní středisko Klatovy* [online]. [cit. 2013-01-12]. Dostupné z: <http://www.mksklatovy.cz/mkskt/fr.asp?tab=mkskt1&id=48&burl=>

Základní umělecká škola Josefa Klíčky v Klatovech [online]. [cit. 2012-10-15]. Dostupné z: <http://www.zusklatovy.cz/>

Živá hudba je lepší než rádio. *Klatovský deník* [online]. 2010, 2010-02-27 [cit. 2013-03-14]. Dostupné z: http://klatovsky.denik.cz/kultura_region/ziva-hudba-je-lepsi-nez-radio20100226.html?reakce=567555